

Ghid pentru părinți,
tutori și educatori,
referitor la protecția
în mediul online, a
copiilor

www.itu.int/cop

Aviz juridic

Acest document poate fi actualizat din când în când.

Surse terțe sunt cotate ca adecvate. Uniunea Internațională a Telecomunicațiilor (ITU) nu este responsabilă pentru conținutul surselor externe, inclusiv site-uri web externe citate ca referință în această publicație.

Nici ITU și nici oricare altă persoană care acționează în numele său nu sunt responsabile de modul de utilizare al informațiilor conținute în această publicație.

Disclaimer

Menționarea și trimiterile la anumite țări, companii, produse, inițiative sau linii directe nu implică în niciun fel faptul că acestea sunt aprobate sau recomandate de ITU, autorii, sau orice altă organizație la care autorii sunt afiliați, sau în defavoarea altora care nu sunt menționați.

Cereri de reproducere extrase din această publicație pot fi prezentate la adresa: Jur@itu.int © Uniunea Internațională a Telecomunicațiilor (ITU), 2009

MULȚUMIRI

Acest ghid a fost pregătit de Uniunea Internațională a Telecomunicațiilor (ITU) și de o echipă de autori de la instituțiile de vârf care contribuie activ la tehnologiile de informare și de comunicare (ITC). Acest ghid nu ar fi fost posibil fără timpul, entuziasmul și devotamentul autorilor.

ITU își exprimă recunoștința pentru următorii autori, care au contribuit cu timpul lor valoros și cunoștințele deosebite: (în ordine alfabetică)

- Cristina Bucti și Sandra Pandi (ITU)
- John Carr (Coaliția de binefacere pentru un Internet mai sigur destinat copiilor)
- Ethel Quayle (Universitatea din Edinburgh, Marea Britanie)
- Janice Richardson (Rețeaua Insafe)
- Isabella Santa (ENISA - Agenția Europeană pentru Siguranța Rețelelor și Informațiilor)
- Margareta Traung (Programul Safer Internet al Comisiei Europene)
- Nevine Tewfik (Mișcarea Internațională pentru Pace a Femeilor “Suzanne Mubarak”: Inițiativa CyberPeace)

Autorii doresc să le mulțumească lui John Carr (CHIS), Sonia Billard și Christiane Agbton-Johnson (UNIDIR) și Katerina Christaki (ENISA) pentru revizuirea detaliată și comentarii.

ITU dorește să-i mulțumească lui Salma Abbasi din eWWG pentru valoroasa implicare în Inițiativa Protecția Online a Copilului (COP).

Informații suplimentare și materiale referitoare la acest ghid pot fi găsite la adresa: <http://www.itu.int/cop/>, care va fi actualizată în mod regulat.

Dacă aveți comentarii sau dacă doriți să furnizați orice alte informații suplimentare, vă rugăm să o contactați pe d-na JeoungHee Kim la adresa Cop@itu.int

Cuprins

Cuvânt înainte

Rezumat	1
---------	---

Ghid pentru părinți, tutori și educatori	4
--	---

Părinți și tutori
Educatori

1. Background	7
---------------	---

2. Copiii și tinerii online	11
-----------------------------	----

Studiu de caz: Tinerii egipteni și Internetul	15
---	----

3. Părinți, tutori și educatori	17
---------------------------------	----

Definiția părinților, tutorilor și educatorilor
Ce nu știu mulți părinți, tutori și educatori

Studiu de caz - Confidențialitatea în pericol

21

Riscurile și vulnerabilitățile online legate de utilizarea Internetului

- Social networking
- Sexting
- Cum folosesc copiii noile tehnologii media
- De unde se poate obține ajutor?
- Cum ar putea educatorii să fie în pericol?

Același rol pentru toată lumea?

Mesajele potrivite pentru oamenii potriviți

Rolul pe care părinții și tutorii legali îl pot juca

Rolul pe care educatorii îl pot juca

Efecte educative și psihologice

Acostările online sau grooming-ul

Accesarea online a materialelor problematice

Oportunitățile problematice

Agresiunea

4. Linii directoare pentru părinți, tutori și educatori	49
Părinți și tutori	
Educatori	
5. Concluzii	59
Referințe și surse pentru informații suplimentare	60
Anexa 1 - Protecția încorporată	63
Anexa 2 - Limbajul instant, decodat	64

“

*Protejarea copiilor online
este o problemă globală, astfel
încât este nevoie de un răspuns
global”*

Cuvânt înainte

Mă folosesc de această oportunitate pentru a vă face cunoscut acest ghid care a fost conceput cu ajutorul de neprețuit al mai multor părți interesate.

Protecția online a copilului - în epoca în care Internetul de bandă largă este masiv disponibil - este o problemă critică care necesită imperios o reacție coordonată, globală. În timp ce inițiativele locale și chiar naționale își au locul lor, Internetul nu cunoaște limite, iar o cooperare internațională va fi cheia câștigătoare pentru succesul nostru în luptele ce vor urma.

Părinții, tutorii și educatorii sunt factori cheie pentru a câștiga lupta împotriva criminalității informatice și atacurilor cibernetice, iar eu personal, sunt recunoscător pentru acest sprijin.

Dr Hamadoun I. Touré
Secretar-General al Uniunii Internaționale a Telecomunicațiilor (ITU)

Rezumat

Internetul a adus beneficii imense pentru copiii din întreaga lume, cu numărul de gospodării conectate la Internet în creștere în fiecare an. La începutul anului 2009, existau peste 1,5 miliarde de oameni online, de la sub 200 de milioane câți existau la începutul anului 1998.

Dar, în timp ce potențialul pozitiv este de necontestat, Internetul a ridicat, de asemenea, unele noi și perturbatoare probleme, mai ales în cazul copiilor.

Tinerii de astăzi sunt buni cunoscători ai tehnologiilor moderne. Ei sunt capabili să stăpânească programe și aplicații complexe, ușor și rapid, atât pe calculatoare, cât și pe dispozitive mobile sau perso-

nale, și par a fi capabili de a face acest lucru aproape intuitiv. Pe de altă parte, atunci când vine vorba de programe de calculator și dispozitive mobile sau personale, adulții, în general, au tendința de a solicita un manual de instrucțiuni pentru ceea ce majoritatea copiilor ar spune că sunt sarcini destul de simple. Cu toate acestea, ceea ce adulții pot aduce la debaterile despre siguranța online sunt aptitudinile și experiența de viață de neprețuit.

Este crucial să stabilim ceea ce copiii și tinerii fac online, spre deosebire de ceea ce cred adulții că fac. Cercetările arată că tot mai mulți copii sunt conectați la Internet, folosind consolele de jocuri și dispozitivele mo-

bile, însă mulți adulți nici nu sunt conștienți de posibilitatea conectivității cu ajutorul unor astfel de dispozitive.

O problemă cheie este faptul că copiii și tinerii au tendința de a se conecta la Internet în locuri în care adulții le spun că sunt sigure, de exemplu acasă și la școală. Mulți părinți și tutori aderă la ideea greșită cum că copiii lor sunt mai în siguranță dacă sunt acasă folosind un calculator, decât dacă ar accesa Internetul în afara casei. Aceasta este o idee greșită, periculoasă, deoarece Internetul poate duce copiii și tinerii practic oriunde în lume, iar în acest proces pot fi expuși la riscuri potențial periculoase, exact cum s-ar putea și în lumea reală.

¹ <http://www.itu.int/cop>

² <http://www.itu.int/osg/csd/cybersecurity/gca/>

Convenția ONU privind Drepturile Copilului definește un copil ca fiind orice persoană sub vârsta de 18 ani. Acest ghid prezintă problemele cu care se confruntă toate persoanele sub vârsta de 18 ani în toate părțile lumii. Totuși, un tânăr utilizator de pe Internet în vârstă de șapte ani este foarte puțin probabil să aibă aceleași cerințe sau interese ca unul de 12 ani care se îndreaptă spre liceu sau ca unul de 17 ani aflat în pragul maturității. În diferite puncte ale acestui ghid am adaptat sfaturile sau recomandările pentru a corespunde acestor contexte diferite. În timp ce, pentru marea majoritate poate funcționa ca un ghid util, nu ar trebui să fie uitat că, în final, fiecare copil este diferit. Trebuie acordată atenție individuală fiecărei nevoi specifice a copilului. În plus, există mulți factori legali și culturali locali care ar putea avea o influență importantă asupra modului de utilizare sau interpretare a acestui ghid în orice țară sau regiune.

Acum există o serie de legi și instrumente internaționale care susțin și în multe cazuri au mandat de acțiune pentru a proteja copiii, atât în general, cât și în mod specific, în raport cu Internetul. Aceste legi și instrumente formează baza acestui ghid. Acestea sunt prezentate în detaliu în Declarația de la Rio de Janeiro și în Apelul de Acțiuni pentru Prevenirea și Stoparea Exploatării Sexuale a Copiilor și Adolescenților adoptate la al 3-lea Congres Mondial Împotriva Exploatării Sexuale a Copiilor și Adolescenților, în noiembrie 2008.

Acest ghid a fost pregătit în contextul Inițiativei Protecției Online a Copilului (COP)¹, ca parte a Agendei ITU pentru Securitate Globală², cu scopul de a stabili bazele pentru o lume cibernetică sigură și protejată, nu numai pentru tineretul zilelor noastre, dar și pentru generațiile viitoare.

Ghidul este menit să acționeze ca un plan care poate fi adaptat și utilizat în concordanță cu legile și obiceiurile naționale sau locale. Mai mult decât atât, trebuie luat în calcul faptul că acest ghid abordează probleme care ar putea afecta toți copiii și tinerii cu vârsta sub 18 ani, însă fiecare grup de vârstă are nevoi diferite.

Într-adevăr fiecare copil este unic, meritând atenție individuală.

Acest ghid global a fost conceput de ITU, într-un mod colaborativ, implicând o echipă de autori din instituțiile de vârf care contribuie activ în sectorul ITC, cum ar fi Programul Uniunii Europene Safer Internet, ENISA - Agenția Europeană pentru Siguranța Rețelilor și Informațiilor³, Coaliția de binefacere pentru un Internet mai sigur destinat copiilor, Inițiativa CyberPeace și Universitatea din Edinburgh (Marea Britanie). Contribuțiile de neprețuit au fost, de asemenea, primite de la diverse guverne naționale și companii de înaltă tehnologie, care au drept obiectiv comun crearea unui Internet mai bun și mai sigur pentru copii și tineri.

ITU, împreună cu ceilalți co-autori ai acestui ghid, invită toate părțile

interesate la promovarea adoptării de politici și strategii care să protejeze copiii în spațiul cibernetic și care să promoveze un acces mai sigur la resursele care sunt disponibile online.

Aceasta nu va conduce numai la construirea unei societăți informaționale incluzive - care să includă o parte semnificativă a cetățenilor, dar va permite, de asemenea, țărilor membre ITU să își îndeplinească obligațiile legate de protejarea și garantarea drepturilor copiilor declarate în Convenția Națiunilor Unite privind Drepturile Copilului⁴, adoptate prin Rezoluția Adunării Generale a ONU 44/25 din 20 noiembrie 1989 și a documentelor finale WSIS⁵.

¹ <http://www.itu.int/cop>

² <http://www.itu.int/osg/csd/cybersecurity/gca/>

³ <http://www.enisa.europa.eu>

⁴ <http://www.unicef.org/crc>

⁵ <http://www.itu.int/wsis/outcome/booklet.pdf>

Ghid pentru părinți, tutori și educatori

Această secțiune are scopul de a oferi linii directoare pentru părinți, tutori și educatori pentru a ajuta copiii să aibă o experiență pozitivă și în siguranță atunci când navighează online. O listă mai extinsă cuprinzând puncte de luat în considerare este furnizată la pagina 49.

Părinți, tutori și educatori		
	#	Domenii-cheie de luat în considerare
1. Siguranța și securitatea calculatorului personal	a.	Instalați calculatorul într-o cameră comună
	b.	Instalați programe antivirus și firewall
2. Reguli	a.	Conveniți asupra regulilor casei despre utilizarea Internetului și a dispozitivelor personale, acordând o atenție specială problemelor de confidențialitate, locurilor nepotrivite vârstei, agresiunii și pericolului extern
	b.	Conveniți asupra regulilor de utilizare a dispozitivelor mobile
3. Educația părinților, tutorilor și educatorilor	a.	Părinții, tutorii și educatorii trebuie să fie familiarizați cu site-urile Internet folosite de copiii lor și trebuie să știe cum își petrec copiii timpul online
	b.	Părinții, tutorii și educatorii trebuie să înțeleagă cum utilizează copiii alte dispozitive personale, cum ar fi telefoanele mobile, consolele de jocuri, playere MP3, PDA-uri etc.

4. Educația copiilor	a.	Educați-vă copiii privind riscurile asociate cu partajarea de informații personale; despre aranjarea întâlnirilor față în față cu o persoană sau mai multe întâlnite online; despre postarea online a fotografiilor; despre utilizarea webcam-ului; etc.
5. Comunicare	a.	Comunicați cu copiii dumneavoastră despre experiențele lor

1

Background

Summit-ul Mondial al Societății Informaționale (WSIS) care a avut loc în două etape – Geneva, 10-12 decembrie 2003 și Tunis, 16-18 noiembrie 2005 –, s-a concluzionat cu aprobarea Documentelor Finale WSIS, în care s-a luat un angajament curajos “de a construi o societate informațională orientată spre oameni, inclusivă și dezvoltată, unde toată lumea poate crea, accesa, utiliza și partaja informații și cunoștințe” (Declarația de Principii de la Geneva, paragraful 1).

În cadrul WSIS, ITU a fost încredințată de către liderii comunității internaționale cu Linia de Acțiune C5: “construirea încrederii și securității în utilizarea ITC”.

De asemenea, Documentele Finale WSIS au identificat în mod specific nevoile copiilor și tinerilor și necesitatea protecției lor în spațiul virtual.

La Tunis, Angajamentul a recunoscut “rolul ITC în protecția copiilor și în îmbunătățirea dezvoltării copiilor”, precum și necesitatea de a “consolida acțiunea de protejare a copiilor de abuz și apărarea drepturilor lor în contextul ITC”.

Este un obicei⁶ ca, în general, să știm unde sunt copiii noștri în fiecare zi, cu cine sunt și ce fac.

Dar în lumea digitală, unde și cei mai mici dintre copiii noștri petrec din ce în ce mai mult timp, suntem adesea reduși la

⁶ <http://www.parenting.com/article/Mom/Relationships/How-to-Spy-on-Your-Child-Online>

“
*Adulții aduc în dezbaterile despre siguranța
online aptitudinile și experiența de viață*”

rolul de spectator și mulți dintre noi avem de suferit cel puțin de pe urma unui incident petrecut în lumea virtuală.

Copiii, chiar și cei mai mici, ar putea foarte bine să înțeleagă tehnologia de astăzi mai bine decât educatorii sau părinții.

Copiii de azi trăiesc într-o lume plină de cibernetică, unde tehnologia este țesută în fiecare aspect al vieții lor.

Le informează prietenii lor, educația lor și înțelegerea lumii și oamenilor din jurul lor. Între timp, noi ca adulți, încercăm să definim și stabilim regulile și cum să le aplicăm.

Problema este că acest subiect nu este acoperit în cărțile de creștere

a copilului; acest capitol nu a fost încă scris, iar societatea nu a avut timp pentru a forma standarde.

Avem o vârstă legală pentru conducere și consum de alcool, dar nu există înțelepciune solidă, convențională despre vârsta la care copiii pot naviga singuri în siguranță online, pot trimite un mesaj text pe telefonul mobil al unui prieten - sau despre care ar trebui să fie rolul părinților în a veghea asupra copiilor noștri vulnerabili și de multe ori naivi în timpul activităților lor online.

Este o diferență tulburătoare între ceea ce cred părinții că știu și ceea ce știu copiii cu adevărat.

În timp ce 92% dintre părinți spun că au stabilit reguli pentru activitatea online a copiilor lor, 34% dintre copii spun că părinții

lor nu au stabilit asemenea reguli.

Aceste tipare corespund în țări din întreaga lume:

În Franța, 72% de copii navighează singuri online, și în timp ce 85% din părinți cunosc despre software-ul de control parental, doar 30% l-au instalat.

În Coreea, 90% dintre gospodăriile sunt conectate la Internet ieftin, de bandă largă de mare viteză, și până la 30% dintre coreenii sub vârsta de 18 ani riscă să dezvolte dependență de Internet, petrecând online două ore sau chiar mai multe pe zi.

În Marea Britanie, 57% dintre copiii cu vârsta între 9 și 19 ani spun că au văzut pornografie online, 46% spun că au oferit

informații pe care nu ar fi trebuit să le ofere, și 33% spun că au fost agresați online.

În China, 44% dintre copii spun că au fost abordați de către străini online, și 41% au discutat online cu un străin despre sex sau despre ceva care să îi facă să se simtă inconfortabil.

Pentru a răspunde la aceste provocări în creștere, ITU, împreună cu alte părți interesate, a lansat Inițiativa Protecției Online a Copilului (COP)⁷ în noiembrie 2008.

COP a fost dezvoltată de ITU ca parte a Agendei sale pentru Securitate Globală (GCA)⁸ și a fost stabilită ca o rețea de colaborare internațională pentru acțiunile de promovare a protecției online

⁷ www.itu.int/cop

⁸ www.itu.int/osg/csd/gca

a copiilor și tinerilor din întreaga lume, oferind îndrumare privind comportamentul în siguranță online, împreună cu alte agenții ONU și parteneri.

Obiectivele cheie ale inițiativei COP sunt acelea de a:

- Identifica riscurile și vulnerabilitățile cheie pentru copii și tineri în spațiul virtual;
- Sensibiliza asupra riscurilor și problemelor prin canale multiple;
- Dezvolta instrumente practice pentru a ajuta guvernele,

organizațiile și educatorii în minimizarea riscurilor;

- Împărtăși cunoștințele și experiența în timpul facilitării de parteneriate strategice internaționale pentru a defini și implementa inițiative concrete.

Acest ghid a fost pregătit în cadrul Inițiativei Protecției Online a Copilului (COP) a ITU, și are scopul de a furniza informații, îndrumări și sfaturi de siguranță pentru părinți, tutori și educatori în ceea ce privește protecția online a copilului.

2.

Copiii și tinerii în mediul online

Internetul a continuat să se schimbe dramatic în ultimii ani. Noile servicii precum blogurile,

Wikipedia, My Space, You Tube și jocurile online au crescut conectivitatea Internetului, încurajând rețelele de socializare și permițând surferilor să-și creeze propriul conținut. Numărul de noi bloguri a continuat să se dubleze la fiecare cinci luni în ultimii doi ani; utilizarea site-urilor de socializare precum Bebo, Facebook, Habbo și Twitter se înmulțește an de an; și în ultimii trei ani comunicarea între utilizatorii web a devenit cea mai mare sursă de trafic pe Internet.

Copiii și tinerii sunt utilizatori activi și entuziaști de ITC, în scopuri precum chat-ul și partajarea de informații personale. Li se oferă o varietate de oportunități pozitive pentru participare, creativitate și educație. De asemenea, se permite comunicarea între tineri trecând peste frontiere naționale, religioase și culturale. De exemplu, tabelul următor descrie tipul de experiență online pe care copiii vor fi cel mai probabil să o aibă atunci când accesează lumea virtuală⁹:

⁹ ENISA, Copiii în lumi virtuale - ceea ce părinții ar trebui să știe, Septembrie 2008, disponibil la adresa: http://www.enisa.europa.eu/doc/pdf/deliverables/children_on_virtual_worlds.pdf

Tip de jucător	Interesat de	Care ar putea fi	Caracteristicile
Explorator-anchetator	căutare permanentă, rezolvarea unui mister, urmarea unui drum, petrecerea timpului “în aer liber”	Cei mai siguri copii, fără deosebire de vârstă sau sex	Examinează detaliul, curios și comunicativ, are un angajament imaginativ cu misterul
Cu amprentă personală	a se prezenta în lume	De ambele sexe, eventual copii mai mari	Băieții și fetele doresc să-și lase “amprenta personală” pe avatarul individual, probabil chiar cu propria lor față; fetele mai mari doresc să se îmbrace elegant și să-și construiască propriile avataruri. Atât băieții, cât și fetele, doresc să se exprime prin construcția unui domiciliu sau a unei “temelii”.
Căutătorul de recunoaștere socială	clasament, poziție socială în cadrul anturajului	Atât copii tineri, cât și mai mari; doar o mică înclinație spre un anumit sex (băieții, puțin mai mulți ca fetele)	Competitivi; interesați de clasament și de a le prezenta respectiva ierarhizare și altora
Războinic	moarte și distrugere, violență și superputeri	Băieți, cu o ușoară înclinație spre băieții mai mari	Copiii își exprimă frustrarea atunci când nu au un mijloc de exprimare; având oportunități de “victorie” și “înfrângerea adversarului” atenuează frustrarea.

Tip de jucător	Interesat de	Care ar putea fi	Caracteristicile
Colecționar - consumator	acumularea oricărui “lucru” cu o valoare percepută în cadrul sistemului	Băieți și fete mai mari	Colectează pagini și monede, și caută magazine, oportunități de a primi cadouri, o economie și un loc pentru a-și depozita lucrurile
Utilizator de energie	a oferi tuturor beneficiile cunoștințelor și experiențelor sale	Expert în jocuri, geografia mediului și sistemelor	Petrece mai multe ore o dată pentru a juca și explora jocul, cu un profund interes în modul de funcționare al jocului
Constructor de sisteme de viață	crearea de noi târâmuri, de noi elemente în mediu, de popularea mediului	Copii mai mici (ce-și imaginează lumea fără niciun fel de reguli) și copii mai mari (ce-și imaginează lumea cu reguli și sisteme - case, școli, magazine, transport, economie)	Copiii își exprimă frustrarea atunci când nu au un mijloc de exprimare; sistemele (sau lipsa lor) de guvernare a mediului sunt atrăgătoare.
Protector	a avea grijă de avatarul și animalele lor de companie	Băieți și fete mai mici, și fete mai mari	Copiii doresc să se întâlnească și să se joace cu alții, pentru a le preda aptitudinile lor de avatar precum înotul, și să aibă un loc pentru ca avatarul lor să doarmă. Animalele de companie virtuale sunt, de asemenea, atrăgătoare.

Internetul este un instrument neutru pentru diseminarea datelor, care pot fi folosite pentru scopuri bune sau rele.

Pe de o parte, de exemplu, are un potențial enorm ca sursă de educație pentru oameni de toate vârstele și capacitățile.

În timp ce, pe de altă parte, Internetul poate fi utilizat pentru a seta capcane online de exploatare a utilizatorilor pentru scopuri criminale, și din păcate, copiii sunt printre cei mai vulnerabili la astfel de capcane.

Este important de reținut că Internetul nu este singurul dispozitiv de comunicare care poate afecta negativ binele copiilor.

În ultimii ani, utilizarea telefoanelor mobile de către tineri a crescut dramatic și copiii își folosesc telefoanele mobile pentru a accesa Internetul, realmente oriunde se află.

Aceasta crește posibilitatea ca ei să fie expuși pericolelor online fără supravegherea unui adult.

În Coreea, de exemplu, vârsta medie la care un copil primește primul telefon mobil este în jur de opt ani.

Este important de reținut că și telefoane mobile au evoluat recent.

Receptoare mobile pot fi utilizate acum pentru mesagerie video, servicii de divertisment (descărcarea de jocuri, muzică și videoclipuri), precum și pentru acces la Internet și servicii bazate pe locație.

Riscurile potențiale la care copiii sunt expuși când accesează Internetul prin intermediul telefoanelor mobile sau alte dispozitive personale sunt similare cu cele la care sunt expuși atunci când accesează Internetul printr-o conexiune prin cablu.

Marea diferență dintre accesarea Internetului prin intermediul unui telefon mobil sau laptop al unui copil, și accesul tradițional prin calculatorul de acasă, este natura extrem de privată a acestor dispozitive personale mobile.

Când sunt utilizate dispozitive personale, în primul rând de către adolescenți, părinții de obicei, nu-i pot superviza direct, în același mod, ca și cum ar face-o pe un calculator de la domiciliu.

Părinții trebuie să vorbească cu copiii lor despre utilizarea dispozitivelor și să se asigure că activează sisteme de control pe acestea, atunci când sunt achiziționate sau folosite pentru prima dată.

Studiu de caz: Tinerii egipteni și Internetul

Focus-grupul Egiptean pentru Securitatea în Internet a Tinerilor (Net-Aman) constă din 11 membri cu vârsta între 18 și 28 de ani, și este parte integrantă a Inițiativei CyberPeace dezvoltată de Mișcarea Internațională pentru Pace a Femeilor “Suzanne Mubarak”, cu sprijinul unui grup de parteneri.

Numele focus-grupului este Net-Aman (“securitate pe net” în limba arabă) a fost ales de către toți membrii tineri.

Mandatul acestui grup este de a sensibiliza despre securitatea Internetului și potențialul imens al ITC, cu scopul de a oferi copiilor și tinerilor șansa de a identifica singuri conținutul periculos și de a decide ce e de făcut prin intermediul unei abordări participative.

Sesiunea inițială de formare a Net-Aman a produs un ches-

tionar pe care membrii săi l-au folosit pentru a captura un “instantaneu” al preocupărilor și speranțelor copiilor și tinerilor despre utilizarea Internetului în Egipt.

Fiecare tânăr a fost mandatat să meargă în școli și universități și să aplice acest chestionar, și apoi să prezinte un raport privind concluziile anchetei în cadrul celei de-a doua sesiuni de formare, din martie 2008. Studiul a cuprins o serie diversificată de grupe de vârstă de la 8 la 22 de ani.

Un astfel de studiu a ajutat Net-Aman să înțeleagă ceea ce tinerii din Egipt simt despre

Internet și securitatea lor.

Aproximativ 800 de tineri egipteni au răspuns la chestionarul adresat tânăr-la-tânăr,

și intitulat “ Tinerii egipteni și Internetul “.

Copiii și tinerii chestionați afirmă că:

- Nu sunt monitorizați de către adulți în timp ce folosesc Internetul.
- În ceea ce privește riscurile și provocările de pe Internet în Egipt, ei au enumerat: conținutul neadecvat a reprezentat principalul risc online, apoi virușii și aplicațiile software destinate spionajului/furtului de informații/supravegherii activității utilizatorului etc., conținutul violent, copierea pentru teme de acasă (plagiatul), în timp ce ultimul tip de risc a fost agresiunea cibernetică.

- Unul dintre cele mai șocante rezultate ale studiului a fost faptul că majoritatea tinerilor partajează prin Internet informațiile personale, numele complet, vârsta, fotografii, informații despre școală și numerele de telefon, fără să se îngrijoreze asupra consecințelor.

În lumina rezultatelor acestui sondaj și în linie cu mandatul Focus-grupului Egiptean pentru Securitatea în Internet a Tinerilor (Net-Aman), membrii tineri vor continua să contribuie și să participe la eforturile de sensibilizare față de problemele de protecție online a copilului pentru tinerii din Egipt.

Pentru informații suplimentare vă rugăm să vizitați site-ul CyberPeace la adresa: <http://virtuefoundation.org/project/cyberpeace-initiative/>

3.

Părinți, tutori și educatori

Definiția părinților, tutorilor și educatorilor

Mai multe site-uri de Internet se referă la părinți în mod generic (ca la o “pagină pentru părinți” sau “controale parentale”), prin urmare, ar putea fi utilă definirea persoanelor care, în mod ideal, ar trebui să se asigure că cei tineri utilizează Internetul în siguranță și în mod responsabil, și își dau aprobarea pentru ca aceștia să aibă acces la anumite site-uri de Internet.

În acest document, termenul de “părinți” se va referi la mama naturală și/sau tatăl natural al unui copil sau la o persoană căreia i-a fost încredințată tutela.

Lumea de azi prezintă o multitudine de cazuri, în care alte persoane decât părinții naturali pot fi responsabili de copii.

Aceștia sunt adesea numiți tutori sau îngrijitori, și este important și imperativ să recunoaștem rolul pe care aceștia îl pot juca atunci când copiii aflați în îngrijirea lor sunt online.

Un educator este o persoană care lucrează în mod sistematic pentru a îmbunătăți înțelegerea altei persoane asupra unui subiect anume.

Rolul de educatori îi cuprinde atât pe cei care predau în săli de clasă, cât și pe educatorii mai informal, care, de exemplu,

lucrează în social networking pentru a furniza informații de siguranță online sau susțin cursuri în comunități sau școli pentru a permite copiilor să navigheze în condiții de siguranță online.

Munca educatorilor va varia în funcție de contextul în care funcționează și grupa de vârstă a copiilor (sau adulților), pe care doresc să îi educe.

Toți cei care vin în contact cu copiii și tinerii - părinții, profesorii, furnizorii de servicii sociale, bibliotecarii, lucrătorii pentru sprijinul familiei, liderii de tineret și parte mare a membrilor de familie, inclusiv bunicii au un rol în educația lor.

Este important să rețineți că copiii aflați în grija serviciilor sociale sunt un grup deosebit de vulnerabil, și astfel, o atenție specială este necesară.

De asemenea, este important de luat în considerare rolul men-

torilor care au aceeași vârstă - pentru că aceste persoane vor fi, în adevăratul sens al cuvântului, educatori.

Ce nu știi mulți părinți, tutori și educatori

Recenta analiză condusă de ENISA a evidențiat faptul că în cele mai multe cazuri părinții și tutorii legali nu sunt conștienți de detaliile privind posibilele experiențe online ale copiilor și riscurile și vulnerabilitățile legate de diferitele lor activități online.

Copiii pot fi online utilizând diferite dispozitive și platforme, care pot include:

1. Calculatoare personale
2. Telefoane mobile
3. PDA-uri (asistent personal digital).

În funcție de tipul de platformă utilizat și de caracteristicile care sunt disponibile, fiecare persoană va experimenta diferit. De exemplu:

Acțiune	Descriere
Construiește profiluri	Adăugă informații despre ei înșiși.
Interacționează cu ceilalți	Partajează informații și idei cu alți utilizatori prin intermediul chat-ului, blogurilor, mesageriei instantanee, forumurilor de discuții și caracteristicilor VoIP (Telefonie IP/Internet).
Creează avatar	Aleg o imagine grafică pentru a-i reprezenta pe ei înșiși și a-și stabili identitatea lor în site-urile Internet.
Joacă jocuri	Provocarea minților lor și oferirea de activități pentru a participa online.
Răspunde la quiz-uri (jocurile minții)	Provocări precum formarea creierului, în general cu o recompensă de orice fel pentru participare. De asemenea, oferă concurență între prieteni sau grupuri de prieteni în formula "clasamentelor".
Creează desene, animație, benzi desenate și gadget-uri	Numit, de asemenea, UGC sau Conținutul Generat de Utilizator, mulți copii se bucură de crearea propriului conținut pentru a-l partaja cu comunitatea lor, și a se dezvolta în mod creativ atunci când colaborează cu ceilalți în comunitatea lor virtuală.
Creează conținut variind de la muzică și dans până la video	Auto-publicarea s-a deschis pentru toate vârstele și poate fi o excelentă și creativă piață de deschidere.
Cumpără produse	Unele servicii pot permite utilizatorilor să achiziționeze produse sau servicii folosind bani reali.
Încarcă fotografii sau orice alte informații	Unele servicii pot permite copiilor să încărce fotografii și informații. Unele vor fi filtru pentru conținutul personal și/sau altul neadecvat.
Descarcă muzică	Unele servicii pot permite copiilor să descarce muzică.
Consultă publicitate despre produse/servicii	Site-urile Internet sunt adesea sprijinite de publicitate.

Tinerii intră online pentru o varietate de motive diferite, inclusiv pentru următoarele¹⁰:

1. Interacțiunea cu prietenii într-un mediu nou, în timp real, împărtășind interese comune cu alții.
2. Crearea și aderarea la comunități sau grupuri de interese, de exemplu, muzică, fotbal etc., comunicarea gândurilor și informațiilor despre zonele de interes prin bloguri, mesagerie instantanee și alte instrumente.
3. Întâlnirea cu oameni noi și eventual crearea de noi prietenii.
4. Crearea și partajarea de conținut original și personal, cum ar fi imagini, fotografii și clipuri video, pentru a extinde oportunitățile de autoexprimare.
5. Crearea, editarea și partajarea muzicii.

6. Jocuri.

7. Stabilirea spațiului personal, chiar și atunci când părinții sau tutorii sunt prezenți.

8. Experimentarea cu identitatea lor de noi spații sociale și limite.

Chiar dacă experiența utilizatorului este diferită, atunci când un site Internet este accesat prin intermediul unui telefon mobil sau PDA, mai degrabă decât prin intermediul unui calculator personal, riscurile și vulnerabilitățile legate de utilizarea Internetului sunt aceleași, indiferent de platformă.

O problemă cheie este că copiii și tinerii au tendința de a accesa Internetul în locuri care noi le spunem că sunt sigure, adică acasă și de la școală. Părinții și tutorii au percepții greșite similare, spunând adesea că mai

degrabă copiii ar fi acasă utilizând un calculator, decât afară neștiind unde sunt cu adevărat. Bineînțeles că Internetul poate

duce copiii și tinerii oriunde, iar aceștia pot fi expuși riscurilor în același mod ca și în lumea reală. (Vezi cazul de la pagina 21)

¹⁰ Ministerul de Interne, Marea Britanie, Biroul pentru protecția pe Internet a copilului - Ghid de bune practici 2008, disponibil la: https://www.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/251456/industry_guidance_social_networking.pdf (ultima actualizare în 2010).

Studiu de caz: Confidențialitatea în pericol

Mulți utilizatori nu sunt conștienți de cât de multe informații personale se oferă online sau de ce se întâmplă acest lucru!

Motivele pentru care se întâmplă acest lucru:

- nu cunosc și nu accesează setările de confidențialitate, și
- oferă mai multe informații decât este necesar.

Totuși, pentru copii și tineri, aceste lucruri îi fac vulnerabili la (poate) un contact inadecvat cu persoane de aceeași vârstă, tineri mai mari sau chiar cu adulți. Copiii pot, de asemenea, să ofere la modul nevinovat informații despre ei înșiși prin:

- completarea oricărui tip de formular (de ex. participare

la un concurs sau înregistrare într-un nou program/serviciu)

- postarea de profiluri personale
- construirea unui site web

Este important ca părinții să nu exagereze sau să sperie copiii în mod nejustificat când discută despre riscurile pe care le pot întâmpina online.

Totuși, știind cât de ușor pot acorda copiii informații online, și cât de ușor pot fi găsite de către străini informații despre copiii, o atenție deosebită trebuie acordată acestor probleme importante.

Copiii trebuie să știe că sunt multe baze de date care sunt în măsură să furnizeze informații despre adresa poștală, numărul

de telefon și adresa lor de e-mail.

Copiii și tinerii trebuie încurajați să utilizeze în permanență setările de confidențialitate, în timp ce se află online, și să alerteze un adult responsabil în caz că li se cer informații personale (despre corpul lor) sau se simt stingheriți în comunicarea online.

Mai jos găsiți înscenarea unei discuții dintr-o cameră de chat, despre care ofițerii care aplică legea cred că e un exemplu realist al unei discuții online.

Imaginați-vă un pedofil care stă și ia notițe despre acest copil, urmând să utilizeze aceste informații pentru a-l ademini mai târziu. Copilul

dumneavoastră ar ceda în acest caz? Din păcate, unii copii, da.

Copil: O urăsc pe mama mea! Știu că ea este de vină pentru că părinții mei divorțează.

Pedofil: Da, știu. Și părinții mei divorțează.

Copil: Acum nu mai avem nici bani. De fiecare dată când am nevoie de ceva, ea îmi spune același lucru: "Nu ne putem permite." Când părinții mei erau împreună, puteam cumpăra lucruri. Acum nu mai pot.

Pedofil: Și eu la fel. Urăsc chestia asta!

Copil: Am așteptat șase luni pentru noul joc de calculator. Mama mi-a promis că o să-l cumpere când va apărea. Mi-a promis! Acum a apărut. Îl pot cumpăra? Nu. "Nu avem destui bani!". O urăsc pe mama mea!

Pedofil: Ah! Îmi pare atât de rău! Știu! Am un unchi așa de mișto care-mi cumpără tot timpul lucruri. Este foarte bogat.

Copil: Ești atât de norocos! Aș vrea să am și eu un unchi mișto și bogat.

Pedofil: Hei! Am o idee! Am să-l întreb pe unchiul meu dacă îți cumpără și ție unul.... ți-am zis e foarte mișto. Pun pariu că spune da.

Copil: Zău!? Mulțumesc!!

Pedofil: BRB [prescurtarea în online pentru “be right back” = “revin imediat”] . . . Mă duc să-l sun.

Pedofil: Ghici ce? Zice că e ok. Îți cumpără jocul.

Copil: Chiar, serios? Mulțumesc. Nu pot să cred!!!

Pedofil: Unde locuiești?

Copil: Eu trăiesc în New Jersey. Tu?

Pedofil: Eu în New York, ca și unchiul meu. New Jersey nu este departe.

Copil: Minunat!

Pedofil: Există un mall aproape de tine? Ne putem întâlni acolo.

Copil: Da, eu locuiesc în apropiere de SGP Mall.

Pedofil: Am auzit de mall-ul acesta. Nicio problemă. Ce zici de sâmbătă?

Copil: Fain!

Pedofil: Putem merge și la McDonald’s dacă vrei. Ne întâlnim acolo la prânz.

Copil: O.K. Unde?

Pedofil: În fața magazinului de jocuri pentru calculator. Oh! Numele unchiului meu este George. E chiar mișto.

Copil: Tare . . . mulțumesc, chiar apreciez. Ești atât de norocos să ai un unchi bogat și mișto.

Vine ziua de sâmbătă, iar copilul merge la mall unde întâlnește un adult în fața magazinului de jocuri pentru calculator. Acesta se identifică drept “unchiul George” și explică că nepotul său este deja de la McDonald’s unde așteaptă.

Copilul se simte incomodat, dar unchiul intră în magazin și cumpără jocul în valoare de 100 de dolari. Iese și îl înmânează copilului, care este neutralizat imediat și încântat.

Avertismentele de genul “nu vorbim cu străinii” nu sunt aplicabile. Acesta nu este un străin - este “unchiul George”, și dacă mai era nevoie de orice dovadă, jocul de calculator este dovada. Copilul urcă fără ezitare în

mașina unchiului George, pentru a-și întâlni prietenul la McDonald’s. Restul, va apărea la știrile de seară.

Este dezgustător. Îți provoacă rău la stomac, însă se întâmplă. Nu foarte des, dar adesea îndeajuns pentru ca să fie nevoie să fiți preveniți. (Câteva sute de pedofili cibernetici sunt prinși și arestați în fiecare an.) Totuși, chiar și o dată e prea mult, dacă e vorba despre copilul dvs.. Cunoscând modul de operare al pedofililor și trucurile meseriei vă vor ajuta cum să-l învățați pe copilul dvs. să evite a fi o victimă.

Sursa: <https://www.wiredsafety.org>

Riscurile și vulnerabilitățile online legate de utilizarea Internetului

Expunerea la conținutul ilegal și dăunător, cum ar fi pornografia, jocurile de noroc și alt conținut nepotrivit pentru copii și contactul cu alți utilizatori. În cele mai multe cazuri, operatorii acestor site-uri nu iau măsuri eficiente pentru a restricționa accesul copiilor la site-urile lor.

Crearea, recepționarea și distribuirea conținutului ilegal și dăunător.

Pretinderea a fi altcineva, adesea un alt copil, în încercarea deliberată de a face rău, hărțui sau agresa pe cineva.

Contact nedorit, mai ales cu impostori adulți care pozează drept copii.

Dezvăluirea de informații personale, care duce la riscul de vătămări fizice.

Tentative penale de asumare a identității altor utilizatori de

internet, în primul rând pentru câștig financiar. În unele cazuri acestea ar putea include furtul de identitate, deși acesta este în mod normal asociat cu tentative de fraudare a adulților.

Vătămări fizice prin întâlnirea reală cu persoane cunoscute online, cu posibilitatea abuzurilor fizice și sexuale.

Direcționarea prin mesaje spam și reclame de la companii cu ajutorul site-urilor de Internet pentru a promova produse care vizează vârsta și/sau interesele utilizatorilor.

Utilizarea excesivă în detrimentul activităților în aer liber și/sau sociale, importante pentru sănătate, consolidarea încrederii, dezvoltarea socială și bunăstarea generală.

Agresiunea și hărțuirea.

Autoagresiunea, comportamente distructive și violente precum "happy slapping" (atacarea victimei cu scopul de a înregistra video agresiunea).

Utilizarea obsesivă și excesivă a Internetului și a jocurilor online.

Expunerea la rasism și alte imagini și discursuri discriminatorii.

Defăimarea și deteriorarea reputației.

Încălcarea propriilor drepturi sau ale altora, prin plagiat și încălcarea conținutului (mai ales fotografii) fără permisiune. Descărcarea și încălcarea fotografiilor necorespunzătoare fără permisiune, s-a constatat a fi dăunătoare pentru ceilalți.

Încălcarea drepturilor de autor ale altor oameni, prin, de exemplu, descărcarea de muzică, filme sau programe TV care ar trebui plătite.

Bazarea pe sau folosirea de informații eronate sau incomplete găsite online, sau informații din surse necunoscute sau nesigure.

Utilizarea neautorizată a cardurilor de credit: cardurile de credit

ale părinților sau ale altor persoane, care pot fi folosite pentru a plăti taxe de membru, alte taxe pentru servicii și produse.

Declarații false privind vârsta unei persoane: fie un copil, pretinzând a fi mai mare pentru a avea acces la site-uri necorespunzătoare vârstei sale, sau prin o persoană mai în vârstă, pentru același motiv.

Utilizarea contului de e-mail al părintelui fără consimțământul acestuia: atunci când acordul părinților este necesar pentru a activa un cont în lumea virtuală a site-urilor pentru copii, copiii pot abuza de conturile părinților pentru acces. Unele conturi de servicii pot să fie dificil de șters de către părinți odată ce au fost activate.

Mesaje publicitare nesolicitate: unele companii se folosesc de spam-uri adresate special copiilor în lumea virtuală pentru a-și vinde produsele. Aceasta ridică problema consimțământului

utilizatorului și cum trebuie să fie obținut acesta. Legislația este insuficientă în acest domeniu, și este, în mod clar, foarte dificil de stabilit când anume sunt copiii capabili să înțeleagă aspectele juridice care angajează responsabilitatea legală în cazul utilizării Internetului. Într-adevăr, cum se aplică aceste reguli pe Internet este deja o problemă majoră, iar accesul prin telefonul mobil, un mediu extrem de atractiv pentru o multitudine de campanii de marketing, accentuează problema.

În mod specific, următoarele probleme ridică cele mai mari îngrijorări pentru educatori, deoarece, adesea, aceștia se simt nepregătiți pentru a le face față:

Rețele de socializare - modul în care copiii și tinerii își trăiesc viața cu ajutorul spațiilor de socializare este foarte diferit față de

ceea ce mulți educatori cunosc. Mulți nu pot înțelege de ce este așa de important să ai atât de mulți “prieteni” pe o listă de contacte, dar numărul de prieteni este echivalentul popularității în viziunea utilizatorilor mai tineri.

Sexting - un fenomen relativ nou prin care copiii și tinerii se expun la riscul de a posta online imagini de sine provocatoare sexual și de a le trimite prietenilor folosind tehnologii mobile.

Cum folosesc copiii noile tehnologii media - spre deosebire de cum considerăm noi că le folosesc -. Există unele cercetări reușite, disponibile (în anumite țări), care pot veni în sprijinul acestei activități. (De asemenea, consultați UE Kids online pentru rezumate pe probleme, riscuri etc. în UE, la adresa www.eukidsonline.net.)

De unde se poate obține ajutor? Multe țări au linii telefonice pentru asistență unde copiii și tinerii pot raporta o problemă. Acestea sunt făcute cunoscute publicului larg și țările au abordări diferite în transmiterea acestui mesaj. Este important ca, copiii și tinerii să-și dea seama că niciodată nu este prea târziu pentru a raporta o problemă și astfel, îi pot ajuta pe alții.

Cum ar putea educatorii să fie în pericol de agresiune? (De exemplu, copii și tineri care creează site-uri care instigă la ură față de profesori sau alți profesioniști). Educatorii au necesitatea de a se simți încrezători că pot utiliza tehnologia în siguranță. Mulți educatori se simt nepregătiți pentru a trata unele dintre aceste probleme și sunt nesiguri despre modalitatea de a scoate materiale de site-uri etc. Site-ul “teach-to-day” oferă unele îndrumări excelente despre aceasta și alte subiecte conexe. (www.teachto-day.eu)

Este important de evidențiat (cum este menționat mai sus), că deși unii educatori nu sunt la fel îndemânatici din punct de vedere al tehnologiei, precum copiii și tinerii, aceștia sunt bine echipați cu abilitățile de viață și experiență pentru a putea oferi sfaturi, orientare și suport. Acest lucru trebuie reafirmat către educatori atunci când iau parte la instruire pe probleme de securitate cibernetică.

Studiul OPTEM¹¹ totuși, sugerează că riscurile identificate de către copiii înșiși par a se referi mai mult la Internet, decât la telefoanele mobile și acestea includ:

Riscuri la calculator (cum ar fi virusii și hacking-ul)

Apariții nesolicitate de imagini, sau accesul din greșeală la site-uri nedorite, care expun violență sau pornografie. (Copiii mai mari tind să minimizeze impactul legat de expunerea accidentală).

¹¹ http://ec.europa.eu/information_society/activities/sip/docs/eurobarometer/qualitative_study_2008/summary_report_en.pdf

Înșelătorie și fraudă

Atacuri orientate sexual de către adulți rău intenționați.

În timp ce copiii recunosc că uneori își permit să se angajeze în comportamente riscante, ei nu-și arată îngrijorarea față de riscurile inerente acestui tip de comportament și arată o preferință pentru încercarea de a rezolva problemele personal sau în grupul lor de prieteni. Aceasta sugerează că ei apelează la părinți sau alți adulți numai în cazul problemelor potențial “dramatice”. Aceasta este o problemă în special cu băieții mai mari care cel mai probabil ar folosi un “buton de panică”¹² (așa cum este cel dezvoltat de către Virtual Global Task Force). Totuși, nu este cazul cu toți copiii. Putem

vedea că cei care sunt conștienți de riscuri, au grijă cu propriile activități online, dar de multe ori nu împărtășesc punctul de vedere referitor la faptul că, în ceea ce privește tehnologiile, adulții trebuie să fie punctul de referință pentru evaluarea și monitorizarea comportamentului tinerilor¹³.

Este nevoie de prudență pentru a face simple distincții între lumile online și offline, deoarece viața zilelor noastre a devenit tot mai des asociată cu tehnologiile online. Pentru mulți copii înseamnă o negociere atentă între oportunitățile pe care tehnologiile le oferă (cum ar fi explorarea identităților proprii, stabilirea de relații strânse și sociabilitatea crescută) și riscurile (referitoare la confidențialitate, neînțelegeri și practicile abuzive) cauzate de

comunicarea prin intermediul Internetului¹⁴.

Același rol pentru toată lumea?

Este important de reținut că pentru copii și tineri, profesorii și părinții sunt principalul sprijin pentru învățare¹⁵.

Raportul Byron din Marea Britanie¹⁶ sugerează că politicile de protecție a copilului ar trebui să includă o campanie de conștientizare care să sprijine învățarea pentru adulți (părinți, profesori, tutori) care ar putea să nu fie familiarizați cu tehnologia, precum și abilitarea copiilor de a lua în considerare siguranța și de a-și asuma riscuri mai mici.

Mesajele potrivite pentru oamenii potriviți

Obiectivul principal al unei astfel de campanii este de a schimba comportamentul, incluzând încurajarea comportamentelor online mai sigure ale copiilor, încurajarea unei griji părintești online eficiente și încurajarea al-

¹² <http://www.virtualglobaltaskforce.com/>

¹³ Quayle, E., Lööf, L. & Palmer, T. (2008), Child Pornography and Sexual Exploitation Of Children Online. Bangkok: ECPAT International.

¹⁴ Livingstone, S. Taking risky opportunities in youthful content creation: teenager's use of social networking sites for intimacy, privacy and self-expression. *New Media and Society*, 10 (3), 2008, 393-411.

¹⁵ Livingstone, S., Bober, M. UK Children Go Online, Final report of key project findings, April 2005

¹⁶ Byron, T. (2008) Safer Children in a Digital World.

tora care interacționează cu copiii (membrii familiei extinse, profesori, etc.) de a-i învăța pe copii să navigheze în condiții de siguranță online.

Siguranța copiilor pe Internet nu trebuie privită ca o problemă izolată, ci mai degrabă ca o problemă care are multe în comun cu o serie de inițiative privind copiii, siguranța lor și Internetul.

Rolul pe care părinții și tutorii legali îl pot juca

Părinții și tutorii legali pot lua următoarele măsuri, pentru a asigura utilizarea Internetului de către copii în condiții de siguranță:

1. Să vorbească cu copiii lor despre ceea ce fac și comunică în utilizarea calculatorului sau dispozitivului personal, cum ar fi telefonul mobil sau consola de jocuri. Deschiderea și menținerea acestui dialog sunt cruciale pentru menținerea siguranței copiilor.
2. Să citească termenii și condițiile de utilizare împreună cu copiii lor, înainte de a intra pe site-uri, să discute împreună cu copiii despre măsuri de siguranță, să seteze unele reguli de bază și să monitorizeze utilizarea dispozitivelor pentru a se asigura că regulile sunt respectate.
3. Să educe tinerii utilizatori despre folosirea responsabilă a tehnologiei, în general, încurajându-i să-și asculte instinctele și să folosească bunul simț.
4. Să verifice dacă site-ul utilizează soluții tehnice, cum ar fi:
 - ▷ Filtre și control parental.
 - ▷ Păstrarea istoricului utilizatorului.
 - ▷ Moderare, dacă există, este efectuată de către oameni sau de mijloace automate, de exemplu, folosind mijloace de filtrare a textului, care vor recunoaște modele de cuvinte specifice și URL-uri? Folosește site-ul o combinație de intervenție

umană și instrumente tehnice? Moderatorii umani sunt instruiți să asigure un mediu sigur și adecvat. Moderatorii activi sunt caracterizați drept personaje sau participanți în lumea virtuală sau, într-un context de jocuri, pot acționa drept gazda jocului, în fiecare caz sunt vizibili pentru toți utilizatorii. De obicei, un moderator de joc va interveni numai atunci când apar situații dificile, dar în unele jocuri vor asista utilizatorii care par a fi "pierduți" sau care au nevoie de asistență. Moderatorii discreți de obicei, rămân în fundal, blocând materiale ofensatoare, reacționează la comportamente suspecte, avertizează utilizatorii și efectuează alte activități ce țin de politica site-urilor.

- ▷ Dacă site-ul permite postarea de fotografii sau clipuri video, atunci site-ul le moderează activ sau revizuieste imagini numai după primirea unei reclamații?
- ▷ Reclamarea și blocarea funcționalităților: de obicei, sunt disponibile instrumente

pentru reclamarea postărilor, conversațiilor și activităților necorespunzătoare, cum ar fi "semnalarea" și utilizarea "posibilităților de raportare" a activităților ofensatoare ale unui utilizator. Lumea virtuală ar trebui, de asemenea, să afișeze o politică clară despre modalitatea de a reclama comportament necorespunzător și cui. Copiii ar trebui învățați cum să raporteze incidentele sau contactele nedorite și cum să blocheze contacte nedorite, cum să folosească setările de confidențialitate și cum să înregistreze conversații online.

- ▷ Clasificarea: părinții și tutorii ar trebui să fie conștienți de simbolurile clasificărilor și de utilizarea lor, acestea fiind un instrument important de protejare a tinerilor utilizatori față de servicii și conținut necorespunzătoare.
- ▷ Verificarea vârstei: dacă un site folosește verificarea vârstei, cât de puternice sunt sistemele

sale? Dacă sunt la vânzare produse restricționate pentru o anumită vârstă, este folosit un sistem de încredere pentru verificarea vârstei care să confirme cu adevărat vârsta persoanei respective?

5. Să rămână implicați în activitățile tinerilor utilizatori online. Este important de subliniat importanța rolului pe care părinții și educatorii pot și trebuie să-l joace în cadrul site-urilor de Internet, deoarece implicarea lor are un efect puternic asupra experienței copiilor, promovând comportamentul pozitiv.
6. Să-și păstreze calmul și să nu tragă concluzii greșite, dacă aud sau văd ceva care îi îngrijorează despre comportamentul copilului sau comportamentul unuia dintre prietenii din online ai copilului. Unele site-uri de Internet sunt moduri de viață pentru unii tineri.
7. Dacă copiii se tem că viața socială online le-ar putea fi tăiată pur și simplu, atunci sunt mult mai reticenți în a împărtăși problemele sau nelămuririle pe care le pot avea.
8. Să rețină faptul că tinerii se pot comporta diferit în online, față de offline, când sunt față în față cu părinții. Nu este neobișnuit ca oamenii să fie mai agresivi online, unde nu cred că cineva le-ar putea cere socoteală. Folosiți orice sesizări privind comportamentul necorespunzător ale copilului dumneavoastră, ca o oportunitate de a discuta cu acesta despre tonul adecvat de comunicare în mediul online.
9. Să învețe despre cultura online, astfel încât să poată evalua autenticitatea scuzei tipice folosite de tineri, atunci când sunt trași la răspundere pentru comportamentul lor online, ca de exemplu - "cineva mi-a furat contul". Acesta este rareori cazul, când mesaje și discuții încalcă sau violează regulile lumii virtuale. Se poate întâmpla, dar este un caz excepțional.
10. Să-i învețe pe copii să nu împărtășească parolele de acces cu prietenii sau frații. Aceasta este una dintre cele mai mari probleme pe care site-urile de Internet le au cu tinerii. De exemplu, cel mai bun prieten al fratelui copilului dvs., poate fura articole virtuale ale copilului dvs., la care acesta a lucrat din greu pentru a le colecta.
11. Să utilizeze datele de contact ale site-ului accesat pentru a împărtăși preocupări și întrebări. Este de datoria site-ului să se asigure că vă simțiți confortabil pe Internet.
12. Să nu presupună că toată lumea de pe Internet este direcționată către copilul dvs.. Statisticile arată că problemele offline cu pedofilii sunt mult mai mari decât incidentele

online. În general site-urile pentru copii pot să fie sigure și pot oferi o experiență minunată, creativă-social și educativă pentru copilul dvs., dar numai dacă părinții rămân implicați și conștienți.

Rolul pe care educatorii îl pot juca

Este foarte important ca educatorii să nu facă presupuneri despre ceea ce copiii și tinerii pot sau nu pot ști despre problemele securității online. Există multe interpretări greșite despre Internet și despre ceea ce este sau nu corespunzător. De exemplu, mulți adolescenți partajează parolele între ei, iar acesta este adesea un semn de prietenie adevărată.

Un rol important pentru educator este acela de a preda copiilor și tinerilor despre importanța parolilor, despre cum să le păstreze în siguranță și cum să creeze o parolă puternică.

În mod similar, cu privire la problemele legate de drepturi de autori, mulți adulți sunt îngroziți de aparenta lipsă de interes a utilizatorilor mai tineri față de consecințele pe care le implică descărcarea ilegală de muzică și material video. Cercetările¹⁷ sugerează că mai degrabă decât preocuparea față de autor, copiii și tinerii sunt extrem de lipsiți de cunoștințe referitoare la problemele de legalitate privind drepturile de autor. Din nou, există un rol evident pe care educatorii îl pot juca pentru a le explica toate acestea elevilor.

Școlile au posibilitatea de a transforma educația și de a ajuta elevii să-și îndeplinească atât potențialul, cât și să-și ridice standardele în domeniul ICT.

Cu toate acestea, este, de asemenea, important pentru copii să învețe cum să rămână în

siguranță atunci când folosesc aceste noi tehnologii, în special tehnologii colaborative Web 2.0, precum site-uri de rețele de socializare, care devin un aspect esențial al învățării productive și creativ-sociale. Educatorii îi pot ajuta pe copii să utilizeze tehnologia cu înțelepciune și în siguranță prin¹⁸:

- ▷ Să se asigure că școala are un set robust de politici și practici, și că eficiența lor este revizuită și evaluată în mod regulat.
- ▷ Să se asigure că toată lumea este conștientă de politica de utilizare acceptabilă (acceptable use policy - AUP) și de modul acesteia de utilizare. Este important a avea un asemenea set de politici (AUP), care să fie adecvate vârstei.
- ▷ Să verifice dacă politicile anti-agresiune ale școlii, includ trimiteri la agresiunea

pe Internet, și prin intermediul telefoanelor mobile sau al altor dispozitive și că există în vigoare sancțiuni eficiente referitoare la încălcarea acestei politici.

- ▷ Să numească un coordonator pentru securitatea Internetului.
- ▷ Să se asigure că rețeaua școlii este în siguranță și securizată.
- ▷ Să se asigure că este utilizat un furnizor acreditat de servicii Internet.
- ▷ Să utilizeze produse de monitorizare/filtrare.
- ▷ Să ofere cursuri pentru securitatea Internetului și să informeze despre unde, cum și când vor avea loc aceste cursuri.
- ▷ Să se asigure că întreg personalul (inclusiv echipa de asistență) a fost instruit în mod corespunzător și că formarea lui este actualizată în mod regulat.
- ▷ Să numească un singur punct de contact în școală. Să poată colecta și înregistra incidente de securitate, pentru a oferi o

imagine de ansamblu asupra oricăror probleme sau tendințe ce trebuie adresate.

- ▷ Să se asigure că echipa de management a școlii este conștientă de problemele securității pe Internet.
- ▷ Să faciliteze un audit periodic al tuturor măsurilor de securitate pe Internet.

Efecte educative și psihologice

Utilizarea de către copii a tehnologiei Internetului a crescut dramatic în ultimii ani și a fost însoțită de o preocupare crescândă despre problemele de securitate online. Pe parcursul istoriei a existat o panică morală recurentă despre potențialul pericol al tehnologiilor de comunicare, și acest lucru a fost în mod special cazul pentru tinerele femei. Cu toate acestea, s-a susținut că atunci când astfel de pericole sunt efectiv investigate, apare foarte des faptul că

¹⁸ BECTA. Protejarea online a copiilor. 2009.

¹⁹ Cassell, J. & Cramer, M. Tehnologii de vârf sau risc ridicat: Principii etice despre fete în online. În T. McPherson (Ed.) Tineretul digital, inovație și neprevăzutul. Seriele Fundației John D. and Catherine T. MacArthur despre Media Digitală și Educație. Cambridge, MA: The MIT Press, 2008. 53–76.

nu tehnologia este de vină, ci acțiunea copiilor în sine, când folosesc tehnologia, și grijile despre pierderea controlului parental¹⁹. Educatorii au fost percepuți ca având un rol vital în promovarea și asigurarea securității pe Internet. Părinții din întreaga lume par să creadă că școlile au un rol central în educarea copiilor pentru utilizarea tehnologiei în siguranță, iar Coaliția de binefacere pentru un Internet mai sigur destinat copiilor, sugerează, de asemenea, că "o orientare mai clară trebuie să fie oferită către școli privind utilizarea în siguranță a Internetului, a e-mailurilor, a camerelor de chat, a site-urile web ale școlilor, și a softurilor de filtrare și blocare"²⁰.

Acestea includ:

1. directorii;
2. administratorii;

3. managementul superior;
4. profesorii care predau la clasă;
5. personalul de suport;
6. tinerii și părinții sau tutorii;
7. personalul autorităților locale;
8. furnizori de servicii de Internet (ISP), alți furnizori de servicii electronice (ESP), cum ar fi editori de site-uri de rețele de socializare, și consorții regionale de bandă largă, care lucrează îndeaproape cu ISP și ESP pentru măsurile de securitate în rețea. BECTA a susținut că toate aceste grupuri au opinii care pot ajuta la școală cu seturi de politici, este important ca toate să fie consultate. Cu toate acestea, nu este suficient să existe politici pur și simplu, toți cei implicați cu copiii trebuie să se angajeze activ pentru a ajuta tinerii și personalul să identifice și să realizeze un comportament în siguranță. Prin implicarea tuturor acestor grupuri

de la bun început, toată lumea ar trebui să simtă relevanța unor astfel de politici, precum și responsabilitatea personală pentru a le face reale. Crearea unui mediu sigur de învățare ICT are mai multe elemente importante care includ următoarele:

- ▷ o infrastructură de conștientizare pe întregul site;
- ▷ responsabilități, politici și proceduri;
- ▷ o gamă eficientă de instrumente tehnologice;
- ▷ o educație de securitate complexă;
- ▷ un program pentru toată lumea din instituție;
- ▷ un proces de revizuire continuu, care monitorizează eficacitatea celor de mai sus²¹.

Acestea ar trebui să fie încorporate în politici de securitate în cadrul școlii pentru copii, mai

degrabă decât să fie gestionate exclusiv de către o echipă ICT. Nu prea are sens să considerăm că agresiunea prin Internet sau telefon mobil, nu are legătură cu agresiunea din lumea offline. Totuși, aceasta nu înseamnă că tehnologia nu poate fi, de asemenea, o parte importantă a soluției prin constituirea:

- ▷ prevenției și protecției contra virusilor;
- ▷ sistemelor de monitorizare pentru a urmări ce s-a descărcat, de către cine, când și ce calculator a fost utilizat;
- ▷ filtrelor și controlului conținutului pentru a minimiza conținuturile neadecvate transmise prin rețeaua școlii.

Este clar că problemele care apar în legătură cu noile tehnologii, nu se aplică tuturor copiilor și

²⁰ Coaliția de binefacere pentru un Internet mai sigur destinat copiilor (2001). Implicare pentru un Internet mai sigur pentru copii. Disponibil la adresa: <http://www.legislation.gov.uk/ukpga>

²¹ BECTA. Protejarea online a copiilor: Un ghid pentru liderii din școli: 2009.

Disponibil la adresa: <http://www.becta.org/postnuke/index.php>

atunci când problemele apar, ele depind de vârsta copiilor care folosesc aceste tehnologii. La sfârșitul anului 2008, Grupul operativ tehnic pentru securitatea Internetului al Statelor Unite, a produs un raport cu titlul “Îmbunătățind securitatea copilului & tehnologii on-line”, care a furnizat o întreagă bibliografie utilă cuprinzând cercetări originale și publicate, despre solicitările sexuale online, hărțuirea și agresiunea online, și expunerea la conținut problematic²². În cadrul acestui raport s-a constatat că, “Există o oarecare îngrijorare că mass-media amplifică aceste temeri, interpretându-le disproporționat față de riscurile la care sunt expuși tinerii.

Aceasta creează pericolul ca riscurile cunoscute să fie ascunse, și reduce probabilitatea ca societatea

să adreseze cu adevărat factori care duc la riscuri cunoscute, și adesea fac rău tinerilor în moduri neașteptate”.

Prezentarea în mass-media a infracțiunilor mediate de Internet împotriva copiilor, adesea par a reflecta pozițiile polarizate ale profesioniștilor și profesorilor care lucrează în domeniu, cu o pendulare între cei care simt că există pericolul de a distorsiona amenințările ce-i afectează pe copii, și a celor pentru care se pare că amenințarea a fost subestimată grosolan.

Cu toate acestea, există preocuparea că tehnologiile mediate de Internet îi pot face vulnerabili pe unii copii, iar educatorii, împreună cu părinții și tutorii au responsabilități cu privire la acestea. Știm prea puține despre cum copiii devin victime și

factorii care generează reziliența situațiilor în care copiii devin victime.

Forme de victimizare includ:

1. Acostarea copiilor sau grooming-ul;

²² ISTTF (2008). Îmbunătățirea securității copilului și tehnologiile online: Raportul final al Grupului operativ tehnic pentru securitatea Internetului la Grupul de lucru interstatat pentru rețelele de socializare al Procurorului General al Statelor Unite ale Americii. Universitatea Harvard: Centrul Berkman pentru Internet și societate.

2. Expunerea la materiale problematice sau ilegale;

3. Expunerea la un mediu care ar putea stimula comportamentul dăunător din partea tinerilor;

4. Agresiunea cibernetică.

O modalitate utilă de a vizualiza riscul poate fi găsită în următorul tabel²³:

	Comercial	Agresiv	Sexual	Valori
Conținut (copilul ca destinatar)	Reclame Spam-uri Sponsorizare Informații personale	Conținut violent / detestabil	Conținut sexual pornografic sau nedorit	Informație sau consiliere părtinitoare, rasistă sau înșelătoare
Contact (copilul ca participant)	Urmărirea/ recoltarea de informații personale	Fiind agresat, hărțuit sau urmărit	Întâlnind străini sau fiind acostați	Autoagresiune sau persuasiuni nedorite
Conduită (copilul ca actor)	Descărcarea, hacking-ul sau jocurile de noroc ilegale, înșelătorii financiare sau terorism.	Agresarea sau hărțuirea unei alte persoane	Crearea și încărcarea de material necorespunzător	Oferire de informații/ sfaturi înșelătoare

²³ Tabel conceput de Proiectul EUKids online și la care se face referință în alin. 1.3 al Byron Review.

Acostările online sau grooming-ul

În contextul acostărilor sexuale, sau grooming-ului, înțelegem mai mult despre procesul de victimizare, în parte, pentru că în mare măsură, cercetarea a implicat copiii înșiși.

O mare parte din această cercetare a venit de la Centrul de Cercetare Infrațiunii Împotriva Copiilor (CCRC) de la Universitatea din New Hampshire și a fost generată de două studii (YISS-1 și YISS-2), care au implicat interviuri telefonice la nivel național cu utilizatori de Internet, cu vârstele între 10 și 17 ani, efectuate în 2000 și 2005.

Există, de asemenea, alte referiri la această problemă în Sondajul Online Global al Consiliului Internațional Consultativ al Tineretului²⁴, ²⁵, ²⁶.

Aceste cercetări, despre infrațiunile sexuale inițiate prin Internet, clarifică faptul că stereotipul molestatorului de copii prin Internet, care se folosește de înșelătorie și violență pentru a ataca copiii, este în mare măsură inexact²⁷.

Aceste cercetări americane, sugerează că majoritatea infrațiunilor sexuale inițiate prin Internet implică bărbați adulți, care folosesc Internetul pentru a cunoaște și seduce adolescenți minori în întâlniri sexuale.

Infractorii folosesc metode de comunicare prin Internet, precum mesaje instantanee, e-mailuri și forumuri, pentru a întâlni și dezvolta relații intime cu victime.

Cercetările indică faptul că, în marea majoritate a cazurilor, victimele sunt conștiente că discută online cu adulții.

Până la acest moment, accentul a fost pus pe problemele copiilor, rezultate din practicile abuzive, ignorându-se tipurile de lumi sociale și culturale pe care tinerii le creează online.

Cu toate acestea, copii și adolescenți nu sunt pur și simplu țintele creațiilor pe Internet ale adulților, ei sunt participanți activi în crearea propriilor culturi cibernetice.

Studiile de la Universitatea din New Hampshire subliniază că aceste aspecte legate de Internet sunt cele care creează riscuri pen-

tru unii tineri, care se angajează în comportamente specifice cu noile tehnologii. În timp ce majoritatea tinerilor par să-și asume riscuri (și în special copiii mai mari, de sex masculin), marea majoritate a copiilor nu pare a fi pusă în situație de risc²⁸.

Cu toate acestea, tinerii care trimit informații personale (de exemplu, numele, numărul de telefon, poze) către străini sau discută online cu astfel de persoane despre sex, sunt mai predispuși să fie acostați agresiv sexual, implicând tentativă de contact sau contact real offline.

În cei cinci ani dintre YISS-1 și 2, există o scădere generală în numărul acostărilor sexuale online, totuși această scădere nu a fost identificată și în minoritatea tinerilor și între cei care trăiesc în gospodării mai puțin bogate.

Autorii consideră că această creștere a hărțuirilor a fost explicată în mare măsură de

²⁴ Finkelhor, D., Mitchell, K. and Wolak, J. Victimizarea online: Un raport asupra tinerilor națiunii. (NC-MEC 6-00-020). Alexandria, VA: Centrul Național pentru Copii Disparați și Exploatați. 2000.

²⁵ Wolak, J., Mitchell, K. and Finkelhor, D. Victimizarea online: 5 ani mai târziu (NCMEC 07-06-025). Alexandria, VA: Centrul Național pentru Copii Disparați și Exploatați. 2006.

²⁶ <http://www.virtualglobaltaskforce.com/>

²⁷ Wolak, J., Finkelhor, D., Mitchell, K.J., and Ybarra, M.L. "Profitorii" online și victimele lor. *American Psychologist*, 63 (2), 2008, 111-128.

²⁸ OPTeM. Internet mai sigur pentru copii. Studiu Calitativ în 29 de Centre Europene. Bruxelles: Comisia Europeană. 2007.

creșterea numărului de utilizatori de Internet în cei cinci ani.

În 2005 numărul tinerilor dispuși să raporteze solicitări sau comportamente agresive a crescut de 1,7 ori, chiar dacă caracteristicile demografice și cele ale utilizării Internetului s-au modificat.

Factorii de risc identificați pentru astfel de acostări agresive au inclus apartenența la sexul feminin, utilizarea de camere de chat, folosirea Internetului mobil, discuția cu oameni cunoscuți online, trimiterea de informații personale către oameni întâlniți pentru prima dată online și confruntarea cu abuzuri fizice și sexuale offline.

În al doilea sondaj, 4% (65 cazuri) au raportat că au primit, în timpul anului precedent, solicitări online pentru a trimite o imagine sexuală cu ei înșiși, dar numai o persoană a răspuns de fapt solicitării.

Printre factorii de risc legați de solicitarea de a trimite o poză sexuală se regăsesc: apartenența la sexul feminin, de etnie afro-americană, având o relație strânsă online, și confruntarea cu abuzuri fizice și sexuale offline.

De interes este faptul că aceste cereri din partea infractorilor au fost mult mai probabil să apară atunci când tinerii erau împreună cu prietenii, comunicând cu un adult, cineva cu

care s-au întâlnit pentru prima dată online, care a trimis o imagine sexuală către tineri, și care a încercat sau chiar efectiv, au avut o formă de contact cu tinerii în offline²⁹.

În primul sondaj, acostările sexuale par a fi asociate cu semne de depresie³⁰.

Tineri care au raportat simptome majore de tip depresiv au fost de 3,5 ori mai susceptibili la a reclama o solicitare sexuală online nedorită, în comparație cu cei cu simptome ușoare sau chiar fără simptome, iar cei cu simptome au fost de două ori mai dispuși să reclame suferința emoțională produsă de incident.

În general, suferința emoțională a fost mai des întâlnită la tinerii de vârste mai mici, cei care au primit solicitări agresive și cei care au fost acostați pe un calculator aflat în afara casei lor³¹.

Un recent studiu suedez analizează numărul tinerilor cu vârstă de 16 ani care a primit cereri pentru întâlniri sexuale online și offline.

Printre cei 7.449 de respondenți, 46% dintre fete susțin că au primit astfel de cereri din partea unui adult.

Mai mulți dintre respondenți au raportat că au primit astfel de cereri atât prin Internet, cât și prin alte canale.

Cifra corespunzătoare pentru băieți a fost 16%. Solicitățile făcute au fost pentru adolescenți de a se dezbrăca în fața camerei web sau de a viziona un adult în timp ce acesta se masturba în fața camerei lui web.

Adolescenții din acest studiu au descris aceste incidente drept obișnuite și că s-au întâmplat în permanență când utilizau site-uri de chat.

²⁹ Mitchell, K.J., Finkelhor, D. and Wolak, J. Tineri utilizatori de Internet - în pericol pentru cele mai grave solicitări online. Jurnalul American de Medicină Preventivă, 32 (6), 2007, S32-S37.

³⁰ Ybarra, M.L., Leaf, P.J. and Diener-West, M. Diferențele de sex în simptomatologia tinerilor depresivi și acostările sexuale nedorite pe Internet. Jurnalul de Cercetare a Internetului Medical, 6 (1), 2001, 9-18.

³¹ Mitchell, K.J., Finkelhor, D. and Wolak, J. Factorii de risc și impactul acostărilor sexuale asupra tinerilor. JAMA, 285 (23), 2001, 3011-3014.

Niciuna dintre aceste tentative de acostări, nu a fost în mod cert sofisticată; adulții au solicitat servicii sexuale la debutul chat-ului.

În același studiu se arată că rapoartele poliției referitoare la infracțiuni împotriva copiilor, comise prin noile tehnologii, au fost examinate și în 50% dintre acestea, infracțiunile raportate s-au întâmplat doar online, unde solicitările de imagini sau contacte prin camera web au fost cele mai frecvente.

Celelalte infracțiuni au fost delictе comise offline, dar în care contactul inițial a fost stabilit prin Internet.

În jumătate din delictеle offline, victima s-a întâlnit cu infractorul, conștientă de faptul că această întrevvedere ar duce la sex.

Celelalte infracțiuni au fost toate delictе în care victima a considerat că întâlnirea va avea o natură complet diferită³².

Declarații recente ale victimelor acostării sau grooming-ului din Suedia, confirmă și infirmă în același timp, concluziile studiului de la New Hampshire.

În cazul unui studiu major din Suedia, care a implicat mai mult de o sută de fete, era evident că toate fetele știau că se întâlnesc cu un bărbat pentru a face sex cu el. În același timp, niciuna dintre fete nu ar admite că sunt deplin conștiente de ce implică acest lucru.

Ceva din conversațiile online cu fetele i-au făcut pe infractori conștienți de vulnerabilitățile lor, și le-a dat posibilitatea de

a exploata aceste slăbiciuni, chiar înainte de a exploata fetele sexual.

Vulnerabilitățile au variat de la singurătate la gânduri suicidare. Faptul că fetele au mers pe cont propriu la întâlnirile cu infractorii, nu reprezintă și consimțământul lor³³.

Este evident faptul că numărul de acostări online este unul semnificativ, și că adolescenții și copiii reclamă ceea ce se petrece și că toți copiii știu despre acest lucru.

Urmărind cazurile în care infracțiunile au apărut atât online, cât și offline, este evident că solicitările către adolescenți de a trimite imagini sau de a se implica în sex prin camera web, marchează cel mai des debutul abuzului sexual.

În ultimii ani, au fost tot mai accentuate preocupările legate de tipurile de comportament pe site-urile rețelelor de socializare, care pot fi asociate cu aducerea copiilor în situații de risc de către ei înșiși.

Putem dezbate mai mult pe această temă, când vom examina posibilitățile oferite de Internet pentru tineri de a dezvolta un comportament problematic, dar este interesant de remarcat faptul că în studiul YISS-2 16% dintre copii au declarat că au folosit bloguri anul trecut.

Blogurile conțin materiale create de utilizatori de Internet și împărtășesc unele calități ale site-urilor de rețele de socializare.

Totuși, s-a constatat că adolescenții și fetele sunt cei mai mulți dintre bloggeri, iar bloggerii, mai mult decât tinerii,

³² Brottsförebyggande Rådet. Vuxnas sexuella kontakter med barn via Internet. [Contacte sexuale ale adulților cu copii prin Internet] Raport 2007:11. Brottsförebyggande Rådet. 2007. Stockholm.

³³ Wagner, K: Alexandramannen. Förlags AB Weinco, Västra Frölunda. 2008.

³⁴ Mitchell, K.J., Wolak, J. and Finkelhor, D. Îi pun blogurile pe tineri în situații de risc de acostări sexuale și hărțuire? Abuzul copiilor și neglijare, 32, 2008, 277-294.

sunt dispuși să încarce online informații personale³⁴.

Cu toate acestea, bloggerii nu au fost mai dispuși de a interacționa cu oameni pe care i-au cunoscut prima dată online, și pe care nu-i știau personal.

Bloggerii care nu au interacționat, nu au fost puși în situații de risc - de acostare sexuală, iar partajarea de informații personale în și despre sine nu crește acest risc.

Cu toate acestea, bloggerii sunt într-un pericol crescut de hărțuire online, indiferent dacă au interacționat sau nu cu alții online.

În sondajul de opinie Children Go Online (Copiii în online) din Marea Britanie, s-a prezentat

faptul că tinerii sunt mai puțin satisfăcuți de viața lor, și care au devenit utilizatori mai frecvenți și experimentați de Internet, apreciază mai mult valoarea Internetului ca un mediu comunicativ, care poate conduce la comportamente riscante³⁵.

Prin practică și experiență, este posibil să scoatem în evidență un număr de factori care e nevoie să fie modificați, pentru a-i putea ajuta pe acei copii acostați online pentru abuzuri sexuale offline.

Am aflat că grooming-ul online, spre deosebire de cel offline, se întâmplă mai repede și poate fi anonim: copiii dobândesc mai repede încredere în "prietenu" lor online și au tendința să fie mai puțin inhibați în ceea ce comunică, iar astfel de infractori

nu sunt restricționați de timp sau accesibilitate ca în lumea "reală".

În general, infractorii află cât de mult pot despre potențiala lor victimă; stabilesc riscul și probabilitatea ca victimele să spună mai departe; află despre rețelele sociale ale copilului; pot să ofere informații false despre sine, inclusiv imagini false, și, dacă este suficient de sigur, pot forma o "relație" cu copilul sau de control al copilului în așa fel încât să se poată întâlni offline cu copilul³⁶.

Abordările terapeutice în asistarea copiilor și adolescenților care au fost victime ale exploatării online și offline, sunt cercetate în prezent la BUP Elefanten, care este o Secție Psihiatrică pentru Copii și Adolescenți, care tratează copiii abuzați fizic și sexual în Suedia.

Proiectul este în desfășurare din anul 2006, și a implicat peste 100 de interviuri cu tinerii,

terapeuții, poliția, procurorii și asistenții sociali.

Acești tineri au fost supuși la o varietate de practici abuzive, incluzând: hărțuirea sexuală; implicarea în sex prin cameră web; având pozele lor încărcate pe Internet; întâlnire online, care duce la abuz offline, și vânzarea de sex online de către copii³⁷.

Analiza datelor din acest interviu, prezintă faptul că acești tineri pot fi împărțiți în trei grupuri descriptive:

1. cei care au fost păcăliți și ademeniți spre ceva neașteptat;
2. cei care-și asumă riscuri, pentru a-și satisface nevoile emoționale și a obține atenție;
3. și cei auto-distructivi, care, de exemplu vând sex sau cu bună știință se implică în relații abuzive.

Acest ultim grup este reticent în a se vedea ca "victime", în loc să se poziționeze ca fiind în control.

³⁴ Livingstone, S. and Helsper, E.J. Riscuri asumate în comunicarea prin Internet. Rolul factorilor offline socio-psihologici în vulnerabilitatea tinerilor la riscurile online. Informație, Comunicare și Societate, 10 (5), 2007, 618-643.

³⁵ Palmer, T. Just One Click. London: Barnardos. 2004.

³⁷ Quayle, E., Lööf, L. & Palmer, T. (2008). Pornografie infantilă și exploatarea sexuală online a copiilor. Bangkok: ECPAT International.

Rezultatele acestor constatări clinice sugerează că mulți dintre acești copii resping ofertele de ajutor și este important ca medicii specialiști să nu-i abandoneze, ci chiar să încerce să mențină contactul cu ei, până când se simt pregătiți să se implice în metodele de ajutor sau intervenție.

Unul dintre efectele predominante ale grooming-ului, care este subiectul unor imagini abuzive, este să-i aducă la tăcere pe copii.

Această “muțenie” este produsă atât de faptul că tinerii cred cu adevărat că persoana pe care aveau să o întâlnească era prietenul lor, și că nu vor să recunoască natura conversațiilor pe care au online.

Cel din urmă punct are implicații privind modul în care tinerii definesc și determină prietenii, acesta referindu-se la faptul că,

așa cum a fost prezentat anterior, tinerii devin mult mai puțin inhibați atunci când comunică online.

Accesarea online a materialelor problematice

În timp ce ar fi o naivitate să presupunem ca materiale pornografice sau sexualizate nu existau înainte de apariția Internetului, este adevărat să spunem că Internetul a adus cu el o proliferare ușor accesibilă a materialelor sexualizate.

Accesibilitatea, interactivitatea și anonimatul Internetului sunt chiar factorii care cresc probabilitatea expunerii la violență sau materiale sexuale.

În studiul SAFT, 34% dintre copii au vizitat un site violent, din întâmplare sau deliberat.

Studiile de la New Hampshire au evidențiat expunerea accidentală

“
*Internetul poate duce
copiii și tinerii practic
oriunde în lume - și în
acest proces ei pot fi expuși
la riscuri potențial
periculoase*”

a tinerilor la materiale sexuale nedorite de pe Internet, dar au confirmat faptul că cercetările existente care au examinat efectele unor astfel de expuneri la materiale sexuale nedorite au fost în mare măsură făcute cu elevi și adulți tineri, mai degrabă decât cu copiii mai mici, și a fost mai degrabă despre expunere voluntară, decât accidentală.

Din analiza diferitelor categorii de adolescenți care sunt implicați în incidente sau relații abuzive online, se poate concluziona că cei care sunt dispuși să-și asume cu ușurință riscurile, precum și cei cu predispoziție la acțiuni auto-distructive, pot de asemenea să acceseze mai frecvent site-uri de chat pentru adulți în căutarea de parteneri de sex, însă nu există o cercetare aprofundată

care să vină în sprijinul acestor argumente.

Studiul YISS-1 a evidențiat faptul că 1 din 4 copii care folosesc în mod regulat Internetul, a întâlnit imagini sexuale nedorite în anul anterior colectării datelor. 73% din aceste expuneri au survenit în timp ce tinerii căutau sau navigau pe Internet, și majoritatea expunerilor s-a întâmplat în timp ce se aflau acasă, mai degrabă decât la școală.

Acești autori au reliefat modalitățile în care tehnicile de programare ale calculatoarelor au menținut astfel de expuneri, fiind foarte dificil a le bloca. Aceste tehnici de "atragere în cursă" s-au petrecut la o treime din aceste incidente de neînchipuit.

Majoritatea copiilor care au fost expuși la aceste materiale, nu au considerat aceste expuneri deosebit de îngrijorătoare.

Cu toate acestea, autorii au subliniat faptul că asemenea expuneri, în special expunerile nedorite, pot afecta atitudinea despre sex, Internet și sentimentul de securitate și comunitate al tinerilor.

Până la cel de-al doilea studiu, YISS-2, a avut loc o creștere în expunerea nedorită la pornografie și aceasta a fost evidentă între tinerii de 10-12 ani, băieții de 16-17 ani, și tineretul alb și ne-hispanic³⁹.

Într-un studiu al tineretului australian (16-17 ani), trei sferturi au fost expuși accidental la site-uri pornografice, în timp ce 38% din băieți și 2% din fete le-au accesat în mod deliberat⁴⁰.

Acest studiu a concluzionat că două caracteristici ale expunerii

copiilor la pornografie oglindesc cele întâlnite la adulți.

În primul rând, persoanele de sex masculin sunt mai susceptibile a căuta și sunt mult mai des consumatori de filme pentru adulți și site-uri pornografice.

În al doilea rând, utilizatorii de internet de orice vârstă consideră că este greu de evitat întâlnirea nedorită cu materiale sexuale explicite.

Un exemplu de acest fel, se referă la unele jocuri pe calculator, care pot avea o mare componentă sexuală. Astfel de jocuri pot fi cotate "pentru adulți", dar inevitabil se bucură de un nivel ridicat de participare din partea tinerilor.

Este, de asemenea, important să reținem că o astfel de expunere nu este unică pentru noile tehnologii, ci are loc și prin mass-media tradițională, precum

³⁸ SAFT. Safety Awareness Facts Tools. Instrumente de conștientizare asupra siguranței. Bruxelles: Comisia Europeană. Accesat în data de 5.6.2007 la adresa: http://ec.europa.eu/information_society/activities/sip/projects/awareness/closed_projects/saft/index_en.htm.

³⁹ Mitchell, K.J., Wolak, J. and Finkelhor, D. Tendințe în rapoartele tinerilor despre acostările sexuale, hărțuire, și expunere nedorită la pornografie pe Internet. *Journal of Adolescent Health*, 40, 2007, 116-126.

⁴⁰ Flood, M. Expunerea tinerilor din Australia la pornografie. *Journal of Sociology*, 43 (1), 2007, 45-60.

televiziunea, unde difuzarea de materiale erotice și sexuale se poate întâmpla în intervalul orar în care și copiii pot fi telespectatori.

Un factor care poate fi semnificativ aici, se referă la controlul expunerii, și se poate întâmpla să existe diferențe între impactul expunerii accidentale și al expunerii intenționate.

De asemenea, s-a constatat că există un număr de minori, care sunt surprinși de conținutul materialului pe care îl întâlnesc accidental la momentul folosirii Internetului⁴¹.

Accesarea neașteptată sau parțială a materialului, poate

fi un subiect important și s-a sugerat că⁴²: “noile tehnologii (inclusiv video, dar și Internetul și comunicațiile mobile) permit conținutului să fie văzut afară din context.

O persoană poate viziona o serie de reclame mai degrabă, decât întregul film, prin care să înțeleagă conținutul. Contextul editorial a fost întotdeauna important în reglementările conținutului (de exemplu, liniile directoare ale BBFC, Ofcom), care se dovedesc a fi dificil de construit și în liniile directoare paralele pentru noile tehnologii.

Cu toate acestea, este clar din cercetările pe copiii expuși acci-

dental la pornografie pe Internet, că materialul neașteptat și ieșit din context poate fi deosebit de supărător. Aceasta reprezintă o provocare pentru legiuitori”.

Cu toate acestea, utilizarea pornografiei de către tineri nu a fost studiată pe scară largă, ci mai mult construită pe rapoarte personale, în care diferențele pot fi acelea că normele sociale predominante dictează pentru adolescenți.

Acest lucru poate fi bine argumentat prin faptul că mulți copii și adolescenți vor susține că numai accidental s-au întâlnit cu pornografie, deoarece ei cred că este nepotrivit să afirme că au căutat activ pornografie pe Internet.

Într-un chestionar printre tinerii de 18 ani, 65% din băieții au privit pornografie în fiecare lună, spre deosebire de doar 5% dintre

fete. Trebuie observat faptul că doar 7% din băieții și 31% din fetele din studiu, au susținut că niciodată nu au văzut pornografie⁴³.

Mulți tineri sunt expuși la materiale sexuale online, și se poate observa că nu toate expunerile sunt în mod clar accidentale sau dăunătoare.

O preocupare este că expunerea la comportamentele deviate sau violente pornografice poate avea un impact asupra convingerilor și atitudinilor unor tineri, și în mai mică măsură asupra comportamentului câtorva.

Acest lucru este văzut din ce în ce mai des ca o potențială problemă de sănătate publică și se pare că urmarea expunerii în marele mediu nereglementat al Internetului, cu siguranță necesită alte cercetări⁴⁴.

⁴¹ Fug, O.C. Salvați copiii: Protecția minorilor în societatea informațională și direcția serviciilor media audio-video. *Journal of Consumer Policy*, 31, 2008, 45-61.

⁴² Livingstone, S. and Hargrave, A.M. Dăunător pentru copii? Concluzii ale unei cercetări empirice asupra efectelor mass-media. În U. Carlsson (ed) *Regulament, sensibilizare, abilitare. Tinerii și conținutul nociv al mass-media în era digitală*. Gottenborg: Nordicom. 2006.

⁴³ Mossige, S., Ainsaar, M. și Svedin, C.G. Studiu Regional al Mării Baltice asupra Sexualității Adolescentului. Raportul NOVA 18/07. Oslo: NOVA, s. 93-111.

Oportunitățile problematice

Încă un pericol al noilor tehnologii se referă la însăși tehnologiile și posibilitățile oferite tinerilor de a se angaja în moduri care ar putea fi considerate demne de îngrijorare.

Acestea ar putea fi numite activități de auto-victimizare, atât prin Internet, cât și prin tehnologia telefoanelor mobile, deși acest termen poate fi văzut ca problematic, deoarece în mare măsură se referă la creșterea capacității de a genera conținut online.

Dovezile ar sugera că proprietatea telefonului mobil poate fi mai mare printre copiii cu vârsta de 11-16 ani, decât printre adulți, cu

76% dintre copii, având propriul telefon mobil⁴⁵.

Un studiu efectuat în anul 2004, pe un număr de 1.340 de copii din școala gimnazială din zona Teesside, Marea Britanie, a descoperit că 86% dintre ei dețineau un telefon mobil (89,7% fete și 82,3% băieți)⁴⁶.

În acest studiu, folosirea telefonului mobil a fost limitată la apeluri vocale și mesaje text, dar este evident că din ce în ce mai mult, telefoanele mobile pot acționa, de asemenea, ca alte forme de comunicare.

În studiul Copiii în online din Marea Britanie s-a descoperit totuși, că acum există o diversificare și 38% din tineri au un telefon mobil, 17% au acces la televiziune digitală și 8% au o

⁴⁴ Perrin, P.C., Madanat, H.N., Barnes, M.D., Corolan, A., Clark, R.B., Ivins, N. și alții. Rolul educației de sănătate în încadrarea pornografiei ca problemă de sănătate publică: strategii locale și naționale cu implicare internațională. *Promovare și Educare*, 15, 2008, 11-18.

⁴⁵ Monitorul Child-Wise (2002). Accesat în 18.06.07 la adresa: <http://www.childwise.co.uk/>

consolă de jocuri, toate cu acces la Internet.

Pentru mulți tineri, telefonul mobil este atât un mijloc vital de comunicare, cât și un mod de a relaționa și participa la lumea socială extinsă.

În 2007, studiul calitativ OPTEM în cele 29 de țări ale UE, a indicat că marea majoritate a copiilor are telefoane mobile.

Cu toate acestea, există preocupări emergente că această participare tehnologică poate implica practici care au drept țintă alte persoane sau care îi implică pe tinerii înșiși.

Imagini sau filme auto-generate pot fi văzute ca parte a procesului de grooming, în care răufăcătorii îi conving pe copii să le trimită imagini despre ei, fie fără haine sau implicându-se în comportament sexual.

Imaginile sunt adesea folosite pentru a convinge copiii despre inocența contactelor sexuale dintre un copil și un adult, făcându-i pe copii să-și depășească inhibiția de a se angaja în sex offline sau de a fi plătiți de către adulți pentru a se întâlni.

Copiii vizați sunt vulnerabili pentru un număr de motive precum singurătatea, agresiunea din partea altora sau contradicția constantă cu părinții lor. Adolescentul implicat se vede ca pe un complice la abuz după ce i-a trimis răufăcătorului imagini.

În cadrul studiului Universității din New Hampshire s-a analizat un număr de 1.504 cazuri raportate pentru a se identifica ce fel de experiențe problematice s-au referit în mod expres la noile tehnologii.

Au fost identificate 11 tipuri de experiențe, raportate atât de tineri, cât și de adulți.

Acestea au fost: utilizare în exces; pornografie; infidelitate; exploatare sexuală și abuz; jocuri, jocuri de noroc și jocuri de rol; hărțuire; izolare socială a utilizatorului; fraude, furt și înșelăciune; relații online eșuate; influență dăunătoare a site-urilor web, și utilizare riscantă și inadecvată⁴⁶.

O analiză suplimentară a examinat ce experiențe problematice au fost identificate ca probleme primare sau secundare⁴⁷.

Tinerii și adulții au avut mai multe șanse să aibă probleme legate de utilizarea excesivă a Internetului, de utilizarea pornografiei pentru adulți, a pornografiei infantile, a exploatarei sexuale, și a jocurilor,

a jocurilor de noroc și a jocurilor de rol.

Alte probleme legate de Internet, cum ar fi izolarea socială a utilizatorului, victimizarea exploatarei sexuale, hărțuirea sexuală și infidelitatea online au fost considerate la fel de probabile.

Problemele tineretului legate de jocuri, jocuri de noroc sau jocurile de rol au avut de 1,7 ori mai multe șanse să fie identificate ca o problemă primară și fraudă online sau păcălirea utilizatorului de 4 ori mai multe șanse.

Tinerii exploatați sexual au avut mai multe șanse să fie diagnosticați cu sindromul de stres posttraumatic, decât tinerii cu alte probleme legate de Internet.

⁴⁶ Madell, D. și Muncer, S. Înapoi de la plajă, dar agățat în continuare de telefon? Atitudinile și experiențele cu telefoanele mobile și Internetul ale tinerilor englezi. Psihologie Cibernetică și Comportament, 7 (3). 2004, 359-367.

⁴⁷ Mitchell, K.J., Becker-Blease, K.A. și Finkelhor, D. Inventar al experiențelor problematice întâlnite în practica clinică. Psihologie profesională: cercetare și practică, 36 (5), 2005, 498-409.

⁴⁸ Mitchell, K.J. și Wells, M. Experiențe problematice pe Internet: Probleme primare sau secundare care prezintă persoane care solicită asistență pentru sănătatea mintală? Știință socială și medicină, 65, 2007, 1136-1141.

Agresiunea

Am menționat deja că, agresiunea în lumea online nu trebuie văzută ca ceva diferit față de cea din mediul offline. Oamenii, uneori, se referă la agresiunea online sau prin telefonul mobil ca fiind “agresiune cibernetică”, dar aceasta nu înseamnă că toată lumea poate înțelege ce se întâmplă cu adevărat. Agresiunea este agresiune, indiferent de unde și cum se întâmplă.

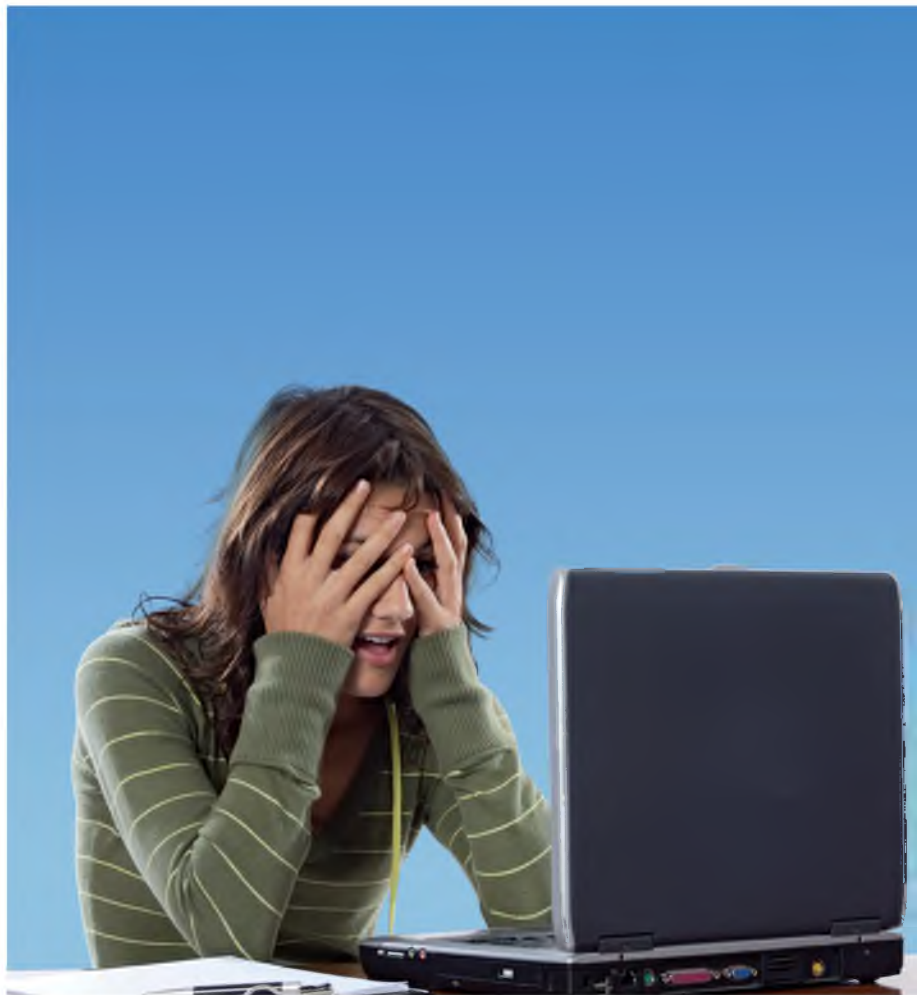
Raportul Byron Review din Marea Britanie a sugerat că, “Agresiunea cibernetică se referă la comportament agresiv, care se desfășoară prin mijloace electronice, cum ar fi expedierea de mesaje text amenințătoare, postarea de lucruri neplăcute despre alți oameni și distribuirea de imagini sau clipuri video neplăcute ale cuiva.”

Agresiunea online sau prin telefonul mobil poate fi o extensie a

agresiunii față în față, sau poate fi o formă de represalii pentru incidentele offline. Agresiunea online sau prin telefonul mobil poate fi extrem de supărătoare și dăunătoare pentru că se răspândește mult mai larg, cu un grad mai mare de publicitate și de conținut difuzat electronic, care poate reapărea în orice moment, făcând vindecarea victimei mult mai grea; poate conține imagini vizuale dăunătoare sau cuvinte nocive; conținutul este disponibil 24 de ore pe zi; agresiunea prin mijloace electronice se poate întâmpla 24/7, astfel încât poate invada intimitatea victimei chiar în zonele “sigure”, cum ar fi propria casă; și informații personale pot fi manipulate, imagini vizuale modificate și apoi distribuite către alții.

Mai mult, aceste acțiuni pot fi efectuate în anonim¹⁹.

Aceste activități agresive pot include un comportament și

activități de tachinare, foarte agresive, iar studiile Universității din New Hampshire au sugerat că există o suprapunere între acte ilegale, precum hărțuirea sexuală și agresiunea.

Un studiu german recent a urmărit comportamentul agresiv din perspectiva victimei, în camerele de chat din Internet⁵⁰.

Au fost identificate diferite tipuri de agresiune, care au inclus hărțuirea sexuală, abuzul, insulta, tachinarea, și șantajul.

Această agresiune a fost frecventă și deseori, aceiași copii au fost vizati.

Important, studiul a mai demonstrat că există o asociere între persecuțiile de la școală și cele din forumurile de discuții de pe Internet.

Adolescenții care erau agresați în școală au fost, de asemenea, cel mai adesea victime ale agresiunii online.

Acești copii erau, de asemenea, văzuți a fi mai puțin populari și cu o stimă de sine mai redusă, având părinți exagerat de protecțivi.

Studiul a concluzionat, de asemenea, că acești copii s-au transformat din victime în agresori și acest lucru ar putea fi interpretat drept “contraatac” sau “răcorire/calmare a nervilor”.

Victimele agresiunilor în forumurile de discuții de pe Internet, au raportat, de asemenea, că accesau locații riscante online, putând fi astfel persecutați mult mai ușor.

Studiul a indicat că, în comparație cu victimele majorității agresiunilor din școli, victimele majorității agresiunilor în online prezintă un comportament social manipulativ atunci când accesează forumuri de discuții (de exemplu, oferă informații false despre vârsta sau sexul lor).

Cercetarea pe copiii americani a condus la concluzia că:

1. agresiunea cibernetică este o experiență comună printre utilizatorii constanți de Internet,
2. tipurile de agresiuni online și din școală sunt similare, și experiențele se suprapun între cele două contexte,

3. deși unele metode de comunicare electronică și dispozitivele sunt asociate cu un risc ridicat de “agresiune cibernetică”, acestea sunt doar unelte, care nu determină comportamentul,

4. agresiunea cibernetică, independent de agresiunea din școală, este asociată cu o suferință în creștere,

5. tinerii le vorbesc rar adulților despre experiențele lor de agresiune online, și se nu folosesc în întregime de instrumentele oferite de tehnologiile de comunicare pentru a preveni incidente viitoare⁵¹.

⁴⁹ Byron, T. (2008). Copiii într-o lume digitală mai sigură. Raportul Byron Review. Disponibil la: <http://webarchive.nationalarchives.gov.uk/20101021152907/http://publications.education.gov.uk/default.aspx?pagefunction=productdetails&pagemode=publications&productid=dcsf-00334-2008&>

⁵⁰ Katzer, C., Fetschenhauer, D. și Belschak, E. Agresiunea cibernetică: Cine sunt victimele? O comparație între persecuțiile în online și cele din școli. Jurnalul Psihologiei Mass-media 2009; Vol. 21(1):25–36.

⁵¹ JUVONEN, J. & Gross, G.F. Extinderea perimetrului școlii? Experiențe de agresiune în spațiul cibernetic. Jurnalul Sănătății Școlii, 2008, 78 (9), 496 – 505.

4 Linii directoare pentru părinți, tutori și educatori

Următoarele sfaturi pentru un Internet mai sigur se bazează pe analiza datelor culese și cercetările disponibile. Această secțiune a ghidului este destinată să furnizeze, într-un singur loc convenabil, linii directoare pentru părinți, tutori și educatori, pentru a-i ajuta să-i învețe pe copii cum să obțină o experiență sigură, pozitivă și valoroasă în timp ce navighează pe Internet.

Înainte de a decide care este mediul potrivit pentru copiii lor,

părinții, tutorii și educatorii trebuie să identifice natura exactă a diferitelor site-uri pe care copiii le vizitează, cât de bine înțeleg copiii pericolele și posibilitatea părinților de a reduce riscurile atunci când copiii sunt online.

Internetul are un mare potențial de a abilita copiii și tinerii în găsirea de informații pe cont propriu. Educarea copiilor despre comportamente pozitive și responsabile online este un obiectiv cheie.

Părinți, tutori și educatori			
	#	Puncte cheie de luat în considerare	Descriere
Siguranța și securitatea calculatorului personal	1.	Instalați calculatorul într-un spațiu comun.	Instalarea calculatorului într-un spațiu comun și asigurarea unei prezențe permanente, în special atunci când copiii mai mici folosesc Internetul, poate fi foarte importantă. Dacă nu puteți fi prezent, luați în calcul și modalități de supraveghere a ceea ce fac copiii dvs. online, de exemplu, prin utilizarea de instrumente tehnice. În familiile mai numeroase, cu mai multe calculatoare, pot exista anumite limite practice care pot apărea dacă insistați ca toate calculatoarele să fie în aceeași cameră în același timp, și nu uitați că, și copiii, odată ce cresc, au dreptul la ceva intimitate. Cum din ce în ce mai mulți copii achiziționează laptopuri, iar rețelele wireless au devenit banale în casele particulare, va fi, de asemenea, mai greu de menținut o regulă de acest fel.
	2.	Instalați programe antivirus și firewall.	Asigurați-vă că calculatorul dvs. are un firewall și software antivirus instalate și că sunt actualizate. Învățați-vă copiii despre elementele de bază ale securității pe Internet.
Reguli	3.	Conveniți asupra regulilor casei despre utilizarea Internetului și dispozitivele personale, acordând o atenție specială problemelor de confidențialitate, locurilor nepotrivite vârstei, agresiunii și pericolului extern.	Odată ce copiii încep să utilizeze Internetul pe cont propriu, discutați și stabiliți de comun acord o listă de reguli. Aceste reguli ar trebui să se refere și la modul de folosire al Internetului și când anume îl pot copiii utiliza.
	4.	Conveniți asupra regulilor folosirii tehnologiei mobile.	Odată ce copiii încep să utilizeze telefoane mobile, discutați și stabiliți de comun acord o listă de reguli. Aceste reguli ar trebui să includă - dacă copiii dvs. pot sau nu accesa Internetul de pe telefonul mobil și cât de des îl pot folosi, ce fel de materiale pot cumpăra sau descărca prin telefonul mobil, cum să trateze elementele nepotrivite și nivelurile de cheltuieli.

Părinți, tutori și educatori

	#	Puncte cheie de luat în considerare	Descriere
Educația părinților, tutorilor și educatorilor	5.	Părinții trebuie să se familiarizeze cu site-urile de Internet folosite de copiii lor (adică serviciile și produsele oferite de site-uri de Internet) și să înțeleagă cu adevărat cum își petrec copiii timpul online.	Evaluati site-urile pe care copiii intenționează să le utilizeze, citiți politica de confidențialitate, termenii de utilizare și codurile de conduită (denumite adesea “regulile casei”) cu grijă, cu sprijinul unei pagini dedicate părinților. De asemenea, citiți dacă site-ul monitorizează conținutul și revizuiți periodic pagina copilului dvs.. Verificați dacă pe site sunt vândute produse.
	6.	Cercetați resurse online pentru informații suplimentare despre siguranța online și despre cum să utilizați pozitiv Internetul.	Utilizarea pozitivă și în condiții de siguranță a Internetului este sărbătorită în fiecare an în lume. Aceasta ar putea implica copiii, școala, industria și actorii relevanți în colaborarea pentru promovarea unei conștientizări mai ample a experiențelor online pozitive. Pentru cele mai recente informații despre aceste evenimente, căutați online după termeni precum “celebrarea unui Internet mai sigur” + “nume țară”.
	7.	Să înțelegeți despre cum copiii utilizează alte dispozitive personale, cum ar fi telefoanele mobile, consolele de jocuri, playerele MP3 și PDA-urile.	În zilele noastre, Internetul poate fi accesat de pe mai multe dispozitive personale, astfel încât problemele de siguranță pot apărea, de asemenea, și în aceste medii.

	#	Puncte cheie de luat în considerare	Descriere
Analiza caracteristicilor site-urilor Internet	8.	Luați în considerare dacă programe de filtrare și blocare sau de monitorizare pot veni în sprijinul folosirii în siguranță de către copii și tineri a Internetului și dispozitivelor personale. Dacă utilizați un astfel de program, explicați copilului dvs. ce face și de ce îl folosiți. Păstrați secrete parolele relevante legate de aceste programe.	Probleme legate de încredere și de dreptul tinerilor la intimitate pot apărea atunci când sunt folosite instrumente tehnice, în special programe de monitorizare. În condiții normale, este de dorit ca părintele sau tutorele să discute motivele pentru care dorește utilizarea acestui tip de software, iar în școli folosirea acestuia ar trebui să fie, de asemenea, pe deplin explicată.
	9.	Acordul părinților.	Unele țări, precum Spania și S.U.A. au legi care specifică o vârstă minimă la care o companie sau un site web poate cere unei persoane tinere să furnizeze informații personale despre ea însăși fără obținerea în prealabil a consimțământului parental verificabil. În cazul Spaniei este 14 ani, iar în cazul S.U.A. este 13 ani. În alte țări se consideră o bună practică solicitarea acordului părinților înainte de a cere persoanelor mai tinere datele lor personale. Multe site-uri destinate pentru copii mai mici vor cere acordul părinților înainte de a permite unui utilizator nou să li se alăture. Verificați dacă solicitarea consimțământului dvs. este pentru site-urile în care copiii dvs. doresc să se înscrie sau ale cărora le sunt membri.
	10.	Controlați utilizarea cărților de credit și a altor mecanisme de plată.	Controlați utilizarea telefoniei fixe sau a telefoanelor mobile pentru achiziționarea articolelor din spațiul virtual. Tentația poate fi prea mare atunci când copiilor le este permisă utilizarea telefoanelor fixe sau mobile pentru achiziționarea oricăror bunuri sau servicii. De asemenea, păstrați cardurile de credit și debit securizate și nu le dezvăluiți numerele de PIN.
	11.	Asigurați-vă că sistemul de verificare al vârstei este implementat atunci când se achiziționează bunuri și servicii online.	De obicei, vârsta nu este verificată atunci când se cumpără marfă online. Cu toate acestea, sisteme de verificare devin disponibile pentru garantarea vârstei la momentul vânzării. În orice caz, urmăriți cu atenție cheltuielile online ale copilului dvs..

	#	Puncte cheie de luat în considerare	Descriere
	12.	Verificați dacă site-ul de Internet este moderat.	Asigurați-vă că site-ul de Internet moderează conversațiile, ideal, folosind ambele filtre de monitorizare automate și umane. Site-ul analizează toate fotografiile și clipurile video care sunt postate pe acesta?
	13.	Blocarea accesului la conținut sau servicii nedorite.	Instrumente tehnice vă pot ajuta să blocați accesul la site-uri nedorite, de exemplu, la cele care permit conținut sau discuții nemoderate, sau să blocați accesul la conținutul sau serviciile nedorite de pe telefoanele mobile.
	14.	Verificați flexibilitatea contractuală.	Verificați cum puteți șterge un cont - chiar dacă aceasta va duce la reținerea de taxe din abonament. Dacă serviciul nu vă permite ștergerea unui cont, luați în considerare neutilizarea acestuia, sau blocarea accesului la acesta. Raportați către autoritățile competente incapacitatea de a șterge contul.
	15.	Analizați domeniul serviciului.	Analizați politicile furnizorului de conținut și respectarea acestora, analizați conținutul și serviciile specifice furnizate și fiți conștienți de limitările tehnice (de exemplu, reclame care nu pot fi identificate în mod clar).
	16.	Respectați normele de publicitate și raportați publicitatea necorespunzătoare.	Analizați și raportați către autoritățile competente reclamele care: <ol style="list-style-type: none"> 1. Induc în eroare prin simplificarea problemelor complexe. 2. Încurajează copiii să vorbească cu străini sau să meargă în locații periculoase. 3. Prezintă publicului, în special copiilor, utilizarea lucrurilor periculoase sau apropierea de lucruri periculoase. 4. Încurajează practici nesigure sau periculoase de emulare. 5. Încurajează agresiunea. 6. Provocă prejudiciu moral și teamă copiilor. 7. Încurajează practici alimentare necorespunzătoare. 8. Exploatează credibilitatea copilului.

	#	Puncte cheie de luat în considerare	Descriere
Educația copiilor	17.	Educați-vă copiii.	Educația și alfabetizarea digitală este crucială. Explicați liniile directoare și regulile lumii virtuale. Copiii vor adera la liniile directoare și adesea le vor reaminti și altora să facă același lucru. Educați-vă copiii să nu răspundă la mesajele nepoliticoase și să evite discuțiile online despre sex. Învățați-i să nu deschidă orice document anexat sau link pe care îl primesc în timp ce discută cu alții, deoarece ar putea avea conținut periculos.
	18.	Explicați copiilor să nu planifice niciodată să se întâlnească față în față cu o persoană pe care au cunoscut-o prima dată în online.	Copiii ar putea fi într-un real pericol dacă se întâlnesc față în față cu străini cu care au comunicat numai online. Părinții trebuie să-i încurajeze pe copii să utilizeze site-uri de Internet doar pentru a comunica cu prietenii din offline, nu cu oameni pe care nu i-au întâlnit în persoană. Oamenii din online pot să nu fie cei care spun ei că sunt. Totuși, dacă o puternică prietenie online se dezvoltă și copilul dorește să aranjeze o întâlnire, mai degrabă decât să riscați ca el să meargă singur sau fără escortă, afirmați foarte clar că ați prefera să mergeți cu el, sau asigurați-vă că un alt adult îl însoțește, iar prima întâlnire are loc într-un spațiu public, bine iluminat și cu o mulțime de alte persoane din jur.
	19.	Împiedicați copiii să partajeze informații personale identificabile.	Ajutați copiii să înțeleagă că informația trebuie păstrată confidențială. Explicați copiilor că ar trebui să posteze numai informațiile pe care dvs. - și ei - doriți să le împărtășiți cu alții. Reamintiți-le copiilor dvs. că odată ce distribuie informații online, nu le mai pot lua înapoi.
	20.	Asigurați-vă că copiii înțeleg ce înseamnă să partajeze fotografii pe Internet, inclusiv utilizarea camerelor web.	Explicați-le copiilor dvs. că fotografiile pot dezvălui o mulțime de informații personale. Copiilor nu trebuie să le fie permise utilizarea camerelor web sau încărcarea oricărui conținut fără aprobarea unui părinte, tutore sau adult responsabil. Încurajați-vă copiii să nu partajeze fotografii personale sau ale prietenilor cuprinzând detalii clar identificabile, cum ar fi datele străzii, plăcuțele de înmatriculare ale mașinilor sau numele școlii tipărit pe haine.
	21.	Avertizați-vă copiii despre împărtășirea sentimentelor cu străinii.	Copiii nu ar trebui să comunice cu străinii direct online. Explicați-le faptul că ceea ce scriu poate fi citit de oricine care are acces la același site, iar răufăcătorii sau agresorii caută adesea copii care își exprimă un interes pentru noi prieteni online.

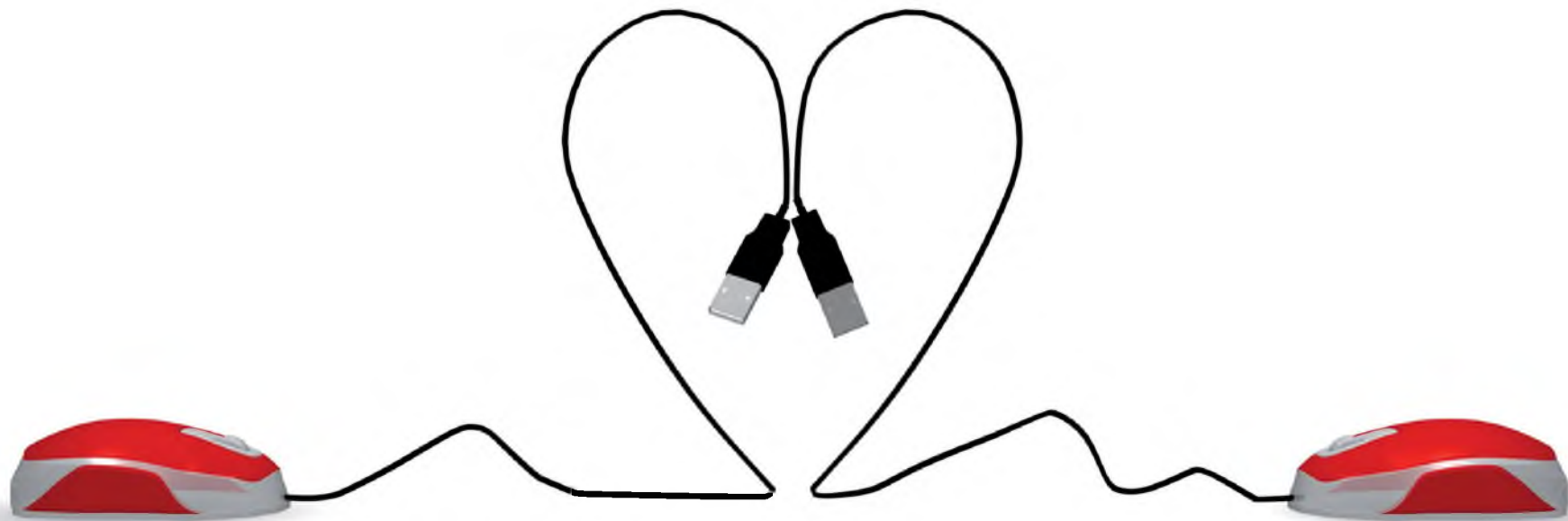
	#	Puncte cheie de luat în considerare	Descriere
Analiza folosirii în siguranță a site-urilor de Internet	22.	Verificați pagina sau profilul copilului dvs..	Verificați pagina copilului dvs. în mod regulat. Înregistrați-vă pentru a vizualiza istoricul contului copilului dvs. și dacă este necesar, schimbați modul de chat al copilului dvs. la un nivel cu care sunteți confortabil. Site-urile de Internet bine concepute vă oferă posibilitatea de a fi implicat în experiența copilului dvs.. Dacă copilul dvs. refuză să respecte regulile site-ului, puteți lua în considerare contactarea site-ului pentru a cere ca paginile și profilul copilului dvs. să fie șterse. Printre altele, acest lucru ar trebui să întărească mesajul dvs. către copilul dvs. despre importanța regulilor, și consecințele încălcării lor.
	23.	Asigurați-vă că tinerii respectă limitele de vârstă pe Internet.	Dacă copiii sunt sub vârsta recomandată de site-urile de Internet, nu îi lăsați să le utilizeze. Pentru părinți, este important de reținut că furnizorul de servicii nu are posibilitatea de a bloca copiii minori să se înscrie.
	24.	Asigurați-vă că copiii nu-și utilizează numele complete.	Oriunde este posibil, spuneți-le copiilor să folosească porecle - nu numele reale sau părți ale acestora. Poreclele trebuie selectate cu grijă, astfel încât să nu atragă o atenție necorespunzătoare. Nu vă lăsați copiii să posteze numele întreg al prietenilor sau orice alte informații care ar putea fi folosite pentru a-i identifica, cum ar fi numele străzii unde locuiesc, numele școlii la care merg, numărul lor de telefon, cluburile lor sportive etc..
Comunicarea	25.	Comunicați cu copiii dvs. despre experiențele lor.	Vorbiți în mod regulat cu copiii dvs. despre unde navighează și cu cine vorbesc când sunt online. Încurajați-vă copiii să vă spună dacă ceva ce întâlnesc pe Internet îi face să se simtă inconfortabil sau amenințați. Reamintiți-le copiilor dvs. să se oprească imediat din ceea ce fac, atunci când nu se simt în largul lor sau devin bănuitori. Faceți-i să înțeleagă că nu vor avea neazuri dacă vă spun despre probleme lor. În schimb, dvs. ca părinte și adult, nu ar trebui să reacționați excesiv atunci când copilul vă împărtășește experiența proprie. Fiți calm, indiferent de ceea ce vă comunică, aflați toate faptele și apoi luați măsuri. Lăudați-vă copilul pentru încrederea acordată. Asigurați-vă că copiii îi pot raporta pe agresori.

Educătorii ⁵²			
		Puncte cheie de luat în considerare	Descriere
Securitatea și siguranța ca parte a strategiilor de protecția copilului	1.	Utilizați o abordare unitară față de responsabilitatea pentru securitatea cibernetică.	Este important ca, chiar dacă școlile nu permit utilizarea unei anumite tehnologii în școală, elevii să învețe cum să se comporte logic și corespunzător atunci când le utilizează și să fie educați despre riscurile lor.
	2.	Dezvoltați o politică de utilizare acceptabilă (AUP).	Acestea ar trebui să includă detalii despre cum personalul, elevii și toți utilizatorii (inclusiv părinții) trebuie să utilizeze, sau nu, facilitățile ICT.
Regulile și politicile comunitare	3.	Exemple de politici (AUP) sunt disponibile atât online, cât și prin intermediul autorităților competente.	Este important să adaptați aceste reguli pentru a corespunde locației și contextului dvs. special.
	4.	Conectați politicile AUP cu alte politici din școală.	Acestea ar trebui să includă politici anti-agresiune și de orientare privind dreptul de autor și plagiatul.
	5.	Un singur punct de contact.	Desemnați un membru cu vechime din echipa de management cu responsabilități de securitate, să fie, de asemenea, punctul central de contact pentru toate problemele de securitate cibernetică.
	6.	Nevoia de conducere.	Directorii, cu sprijinul autorităților competente, ar trebui să fie inițiatorii punerii în practică a politicilor de securitate cibernetică.
Fiți inclusivi	7.	Mențineți conștientizarea tinerilor.	Asigurați-vă că tinerii pe care îi aveți în grijă sunt conștienți de potențialele riscuri și cum să exerseze un comportament sigur și responsabil, oriunde și ori de câte ori sunt online.
	8.	Sprijiniți reziliența.	Permiteți-le tinerilor să își dezvolte propriile strategii de protecție pentru atunci când supravegherea adulților și protecția tehnologiei nu sunt disponibile.
	9.	Încurajați dezvăluirea prejudiciilor și asumarea răspunderii.	Ajutați tinerii să înțeleagă că ei nu sunt responsabili pentru acțiunile pe care alții le desfășoară împotriva lor, dar, că există sancțiuni pe care școala le va impune dacă aceștia acționează inadecvat când navighează online.

⁵² BECTA (2008) Safeguarding children online. A guide for school leaders is available at: www.becta.org.uk/schools/safety

		Puncte cheie de luat în considerare	Descriere
Soluții tehnologice	10.	Practica de audit.	Asigurați-vă că măsurile și soluțiile tehnologice sunt revizuite periodic și actualizate pentru a asigura menținerea unui program eficient de securitate cibernetică.
Internet politica de securitate	11.	Educarea profesorilor despre politici de securitate a Internetului.	Educați profesorii despre siguranța pe Internet, pentru a putea ajuta și sprijini copiii să fie în siguranță pe Internet.
	12.	Învățați elevii să nu ofere niciodată informații personale atunci când comunică cu alții.	Învățați-i pe elevi că informațiile personale (de exemplu, numele complet, adresa, adresa de e-mail, telefonul, școala, etc.) nu trebuie niciodată împărtășite atunci când comunică online cu străinii.
	13.	Solicitați elevilor să caute numai informații specifice.	Solicitați elevilor să caute informații specifice, spre deosebire de “navigare orbească” pe Internet, și să înregistreze într-un format bibliografic, URL-urile site-urilor pe care folosesc.
	14.	Previzualizați sau testați web site-urile înainte de a trimite link-urile elevilor.	Este obligatoriu să vizitați personal orice site, înainte de a-l recomanda elevilor spre vizualizare. De asemenea, este o idee bună să salvați site-uri web din timp, înainte de a-i invita pe elevi să viziteze URL-urile.

Concluzii

5.

Tehnologiile de informare și comunicare - sau ICT - au transformat stilul de viață modern.

Acestea ne-au oferit posibilitatea comunicării în timp real, fără margini și acces aproape nelimitat la informații și o gamă largă de servicii inovatoare.

În același timp, au creat noi oportunități de exploatare și de abuz. Fără protecție corespunzătoare, copii - printre utilizatorii cei mai înverșunați de Internet - sunt în pericol de accesare a unor imagini violente, sexuale sau tulburătoare.

Fără dăruirea corespunzătoare pentru crearea unui mediu cibernetic mai sigur, îi vom dezamăgi pe copiii noștri. Deși există în permanență campanii de sensibilizare cu privire la riscurile utilizării în condiții nesigure

a ICT, în continuare, mai este foarte mult de lucru în acest sens.

Este așadar esențial, ca educatorii și părinții să fie capabili să decidă împreună cu copiii lor ce este corespunzător și sigur de utilizat, dar și cum să se comporte responsabil folosind ICT.

Lucrând împreună, părinții, educatorii și copiii pot profita de avantajele ICT și în același timp pot minimiza posibilele pericole pentru copii.

Sperăm ca acest ghid să vă furnizeze informații clare și complete despre protecția online a copiilor, despre riscurile cu care copiii se pot întâlni și despre ce pot face educatorii și părinții pentru a proteja și ajuta copiii să înțeleagă cum pot culege multe beneficii, minimizând potențialul pericol al ICT.

Referințe și surse pentru informații suplimentare

Children's Online Privacy Protection Act (COPPA) <http://www.coppa.org/coppa.htm>

Inițiativa Cyberpeace, disponibilă la adresa: <http://virtuefoundation.org/project/cyber-peace-initiative/>

Cyril. A. Wantland, Subhas C. Gupta, Scott A. Klein, Safety considerations for current and future VR applications, disponibil la adresa <http://www.webmed.com/im-med/mi/safety.html> (last visited on 4 September 2008).

'Are ads on children's social networking sites harmless child's play or virtual insanity?', The Independent, 2 iunie 2008, disponibil la adresa: <http://www.independent.co.uk/news/media/areads-on-childrens-social-networkingsites-harmless-childs-play-or-virtualinsanity-837993.html> (ultima accesare în 17 august 2015).

'Children's social-networking sites: set your little monsters loose online', Telegraph.co.uk, 17 noiembrie 2007, available at: <http://www.telegraph.co.uk/technology/3355180/Childrens-social-networking-sites-set-your-little-monsters-loose-online.html> (ultima accesare în 17 august 2015).

CBC News, Cyber-bullying, 2005, articol disponibil la: <http://www.njbullying.org/CBCNewsInDepth-Bullying.htm> (ultima accesare în 17 august 2015)

Child Exploitation and Online Protection Centre (CEOP): Think You Know, diponibil la: <https://www.thinkuknow.co.uk/parents/> (ultima accesare în 17 august 2015).

Children, Adolescents, and Television, American Academy of Pediatrics, Pediatrics, Vol. 107, No. 2,

februarie 2001, disponibil la adresa: <http://pediatrics.aappublications.org/content/107/2/423.full>; (ultima accesare în 17 august 2015)

Cyber-bullying: Developing policy to direct responses that are equitable and effective in addressing this special form of bullying, Canadian Journal of Educational Administration and Policy, Issue n. 57, 18 decembrie 2006, disponibil la adresa: http://www.umanitoba.ca/publications/cjeap/articles/brown_jackson_cassidy.html (ultima accesare în 17 august 2015).

eModeration, Virtual World and MMOG Moderation: Five techniques for creating safer environments for children, mai 2008, disponibil la adresa: <http://www.emoderation.com/social-media-publications/> (ultima accesare în 17 august 2015).

Entertainment & Leisure Software Publishers Association (ELSPA), Unlimited learning –Computer and video games in the learning landscape, disponibil la adresa: <http://www.org.id.tue.nl/IFIP-TC14/documents/ELSPA-report-2006.pdf> (ultima accesare în 17 august 2015).

ENISA, Children on virtual worlds - What parents should know, septembrie 2008, disponibil la adresa: <https://www.enisa.europa.eu/publications/archive/children-on-virtual-worlds> (ultima accesare în 17 august 2015)

Gauntlett, David și Lizzie Jackson, Virtual worlds – Users and producers, Case study: Adventure Rock, Communication and Media Research Institute (CAMRI), University of Westminster, UK, disponibil la adresa: <http://www.bbc.co.uk/blogs/knowledgeexchange/west->

minsterone.pdf (ultima accesare în 17 august 2015)

Home Office, Home office task force on child protection on the internet - Good practice guidelines for the providers of social networking and other user interactive services 2008, 2008, disponibil la adresa: http://dera.ioe.ac.uk/11099/15/download-link.cfm_catstr%3Dindustry_group%26downloadurl%3Dsocial_networking-good-practice_Re-dacted.pdf (ultima accesare în 17 august 2015).

Home Office, Good practice guidance for the providers of social networking and other user interactive services 2008, available at <http://police.homeoffice.gov.uk/publications/operational-policing/socialnetworking-guidance> (last visited on 12 September 2008).

Home Office, Good Practice Guidance for the Moderation of Interactive Services for Children, disponibil la adresa: https://www.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/

file/251457/industry_guidance_moderation.pdf (ultima accesare în 17 august 2015).

<http://disney.go.com/fairies/pixie-hollow/comingSoon.html> (ultima accesare în 26 August 2008).

<http://www.redherring.com/Home/24182> (ultima accesare în 17 august 2015).

Internet Watch Foundation: Protection Online <https://www.iwf.org.uk/> (ultima accesare în 17 august 2015).

Keith, Stuart, 'SpongeBob is the real threat to our children online', The Guardian, April 10, 2008, disponibil la adresa: <http://www.theguardian.com/technology/2008/apr/10/games.news> (ultima accesare în 17 august 2015).

Kirriemuir J., A Survey of the Use of Computer and Video Games in Classrooms, Nesta Futurelab Series, 2002, available at http://ccgi.goldingweb.plus.com/blog/wp-content/Games_Review1.pdf (last visited on 2 September 2008).

Kramer, Staci D., Disney Acquires Club Penguin; \$350 Million Cash, Possible \$350 Million Earnout, disponibil la adresa: http://www.forbes.com/2007/08/01/disney-club-penguin-tech-cx_pco_0801paidcontent.html (ultima accesare în 17 august 2015).

Mediashift, Virtual Worlds for Children Entwined with Real World, disponibil la: <http://mediashift.org/2007/06/virtual-worlds-for-kids-entwined-with-real-world162/> (ultima accesare în 17 august 2015).

Microsoft, How to help your children' use social networking Web sites more safely, 9 November 2006, disponibil la: <http://www.microsoft.com/about/corporatecitizenship/en-us/youthspark/youthsparkhub/programs/onlinesafety/> (ultima accesare în 17 august 2015).

NSPCC: Children and the Internet <http://www.nspcc.org.uk/preventing-abuse/keeping-children-safe/online-safety/> (ultima accesare în 17 august 2015).

The Children's Charity: Net Smart Rules <http://www.nch.org.uk/information/index.php?i=135>

Virtual Worlds Management, Disney.com Launches Games and Virtual Worlds Portal; Mobile Widgets, 14 August 2008, available at <http://www.virtualworldsnews.com/2008/08/disneycom-launc.html> (last visited on 26 August 2008).

Virtual Worlds Management, Virtual Worlds Managements Youth Worlds Analysis, 22 August 2008, available at <http://www.virtual-worldsmanagement.com/2008/youthworlds0808.html> (last visited on 25 August 2008).

Virtual Worlds News, Virtual World 125,000 Children Fight Obesity in Whyville, available at http://www.virtualworldsnews.com/2007/06/virtual_world_h.htm (last visited on 4 September 2008).

Programe pilot, pentru instruirea formatorilor – diverse puncte au exemple de bune practici.

<http://www.thinkuknow.co.uk/teachers/training.aspx>

<http://www.saferinternet.at/tipps/fuer-eltern/>

Materiale educaționale. Multe resurse excelente sunt disponibile pentru transmiterea mesajelor referitoare la siguranța Internetului. Următoarea listă nu este completă, și mai multe resurse pot fi găsite la:

<http://www.saferinternet.org/resources;jsessionid=EA26385C18B5244B1221672D698E7E2E>

<http://old.digizen.org/cyberbullying/film.aspx> - o resursă excelentă pentru modalități de combaterea agresiunii.

<http://old.digizen.org/cyberbullying/film.aspx> - o resursă excelentă pentru modalități de combaterea agresiunii.

<http://www.cyberethics.info/cyethics1/> - oferă o serie de resurse și sfaturi pentru profesori.

<http://www.easy4.it/content/category/13/59/104/> materials from the Italian node aimed at supporting teachers.

<http://www.teachtoday.de/en/> - acest site oferă o serie de materiale destinate pentru predarea în școli.

<http://dechica.com> - un joc de sesibilizare pentru copii, dezvoltat de Bulgarian Node.

<http://www.bezpecnyinternet.cz/> - versiunea flash a broșurii amuzante despre folosirea unui Internet mai sigur, publicată de Microsoft. Promovată cu ocazia Zilei unui Internet mai sigur 2009.

www.tietoturvakoulu.fi - Safer use of the Internet and the "Be Smart on the Web" test.

Interviuri cu celebrități letoniene, împărtășind opinii și experiențe personale despre agresiunea online. Limba: letonă. Mai multe interviuri:

Video 2 (vedetă TV):

<http://www.youtube.com/watch?v=QttMrRABnR0&feature=related>

Video 3 (dansatoare):

<http://www.youtube.com/watch?v=3cPRlhQDJAg&feature=related>

Video 4 (pilot de curse):

<http://www.youtube.com/watch?v=PodsmBjrE6Y&feature=related>

Video 5 (politician):

http://www.youtube.com/watch?v=4_xrUvDQaIY&feature=related

Video 6 (interpretă de muzică):

<http://www.youtube.com/watch?v=usqpmAHjHQ4>

www.tietoturvakoulu.fi. parents can test their media education knowledge with this online test on web site. Languages: Finnish and Swedish.

http://www.statensmedierad.se/SIC_SE/ - o parte a site-ului Swedish Media Council este dedicată unui Internet mai sigur. Limba: suedeză și uneori engleză.

<http://www.lse.ac.uk/collections/EUKidsOnline/> - Cercetare europeană asupra problemelor culturale, contextuale și de risc, în utilizarea de către copii în condiții de siguranță a Internetului și noilor tehnologii.

<http://www.nortononlineliving.com/> - oferă o imagine a tendințelor din diferite țări.

<http://www.pewinternet.org/> - oferă o gamă largă de rapoarte despre utilizarea Internetului și tehnologiile asociate. Deși centrate în S.U.A., timpul a arătat că tendințele care debutează în Statele Unite, tind să migreze în timp spre Uniunea Europeană.

<http://www.unh.edu/ccrc/> - cercetare dezvoltată de David Finkelhor despre tendințele în arestarea infractorilor de pe Internet, care sugerează că nicio dovadă reală nu susține argumentele cum că Internetul a creat mai mulți infractori/profitori.

<http://www.webwise.ie/article.aspx?id=10611> research carried out by the Irish node.

<http://www.childnet-int.org/youngpeople/>

www.kidsmart.org.uk

<http://www.childnet.com/>

Anexa 1

Protecția încorporată

PC-urile și Mac-urile au control parental încorporat, chiar și fiecare dintre cele mai noi sisteme de operare (Windows Vista și Mac Leopard). Dacă luați în considerare actualizarea sistemului de operare, această modificare v-ar putea salva de costul suplimentar al unui software de monitorizare.

Pentru a utiliza comenzile calculatorului dumneavoastră, întâi configurați conturile de utilizator individual pentru fiecare dintre copiii dvs.. Verificați ghidul utilizatorului calculatorului dvs. dacă nu sunteți sigur cum să faceți acest lucru.

Pentru utilizatorii de Mac: Selectați System Preferences în mediul Apple, și selectați Accounts. Pentru contul fiecărui copil, selectați Parental

Controls (control parental) și veți primi o listă de categorii (E-Mail, Safari, etc.) unde puteți restricționa sau monitoriza.

Dacă folosiți sistemul Leopard, printre altele, puteți să înregistrați și să desemnați cu cine se poate conversa copilul prin e-mail sau iChat. Puteți, de asemenea, să setați o limită de timp pentru acces. De exemplu, puteți seta calculatorul să se deconecteze automat la ora 20.

Pentru utilizatorii de Windows: controalele parentale sunt accesate prin intermediul Control Panel. Căutați User Account și Family Safety Control Panel. Cu Windows Vista, veți primi opțiuni despre restricții web și, de asemenea, veți avea opțiunea de a primi rapoarte privind

utilizarea calculatorului de către copilul dvs.. Puteți desemna anumite ore pentru acces și bloca jocuri video și programe inacceptabile.

Indiferent de ce sistem folosiți, majoritatea browserelor (Safari, Firefox etc.) au un istoric automat, care arată ce locații au fost vizitate. Verificați manualul de utilizare pentru a afla cum să verificați istoricul, dacă nu sunteți familiarizat cu acesta. Aveți grijă să verificați toate browserele de pe calculatorul dvs., în caz că aveți mai mult de unul. Și trebuie să fiți avertizați: copiii pot învăța cum să șteargă istoricul pentru a-și acoperi urmele, astfel că trebuie să puneți întrebări dacă descoperiți că istoricul a fost șters de altcineva, și nu de dvs.!

Aveți nevoie de mai mult ajutor? Atât Apple (Mac), cât și Microsoft (Windows) au tutoriale online și informații detaliate pe site-urile lor -- doar căutați pe Google - «control parental» și «Apple» sau «Microsoft» pentru a le găsi.

Rețineți că orice protecție veți oferi copiilor dvs. va fi desigur, incompletă. Este nevoie să comunicați cu copiii dvs. cât de mult posibil, și să discutați cu ei despre problemele de protecție online a copilului.

Anexa 2

Limbaajul instant, decodat

Abrevierile și cuvintele codate cresc viteza mesageriei instantanee, dar și acoperă ceea ce oamenii spun! Pregătiți-vă. Aici sunt unii termeni utilizați de obicei:

ADIH: Another day in hell / *Încă o zi în iad*

A/S/L: Age, sex, location / *Vârsta, sexul, locația*

BTDT: Been there done that / *Am trecut personal prin această experiență*

CULTR: See you later / *Pe mai târziu*

GTFO: Get the f-ck out (expression of surprise) / *Chiar așa?! / Nu mai spune!*

H8: Hate / *Urăsc*

ILY or **143** or **<3**: I love you / *Te iubesc*

JK or **J/K**: Just kidding / *Glu-mesc*

KWIM: Know what I mean? / *Știi ce vreau să spun?*

LJS: Laughing like sh-t / *M-am spart de râs*

LMIRL: Let's meet in real life / *Să ne întâlnim în viața reală / offline / față în față*

LYLAS (B): Love you like a sister (brother) / *Te iubesc ca o soră / un frate*

NIFOC: Naked in front of computer / *Gol pușcă în fața calculatorului*

PAW or **PIR** or **P911**: Parents are watching or Parent in room (drop the subject) / *Părinții sunt în încăpere (schimbă subiectul)*

POS: Parent over shoulder (can also mean “piece of sh-t,” used as insult) / *Mă supraveghează părinții (poate să însemne și «Rahat!», folosit ca insultă)*

Pr0n: Intentional misspelling of “porn” / *Greșeală de ortografie intenționată a cuvântului «porn» / pornografie*

STFU: Shut the f-ck up (expression of surprise rather than reprimand) / *Pe bune?*

TMI: Too much information / *Prea multă informație*

TTFN: Ta ta, for now (good-bye) / *Pa pa (Salut)*

WTF: What the f-ck? / *Ce naiba?!*

Sursa: <http://www.parenting.com/article/Mom/Relationships/How-to-Spy-on-Your-Child-Online/3>

Uniunea Internațională a Telecomunicațiilor (ITU)
Place des Nations
CH-1211 Geneva 20
Elveția
www.itu.int/cop

Tipărit în România
Sibiu, 2015

Cu suportul:

CHIS

ins@fe

CYBER
Peace Initiative

